

**Poročilo o delu
Programskega sveta Radiotelevizije Slovenija
v letu 2020**

Ljubljana, marec 2021

VSEBINA:

I. POROČILO O DELU.....	3
Vloga in položaj sveta	3
Sestava sveta.....	3
Delovna telesa sveta	4
Kvantitativni očrt dela	4
Spremembe in dopolnitve poslovnika	5
Vsebinski pregled odločanja in delovanja sveta.....	5
II. PREGLED DELA KOMISIJ PROGRAMSKEGA SVETA	10
1. Komisija za informativne programe	10
2. Komisija za izobraževalne, otroške in mladinske programe ter Program plus.....	12
3. Komisija za kulturne in umetniške programe	14
4. Komisija za razvedrilne in športne programe	16
5. Komisija za multimedijske vsebine	17
6. Komisija za programske vsebine, namenjene Slovincem v sosednjih državah	19
7. Komisija za regionalne programske vsebine	19
8. Komisija za tehnična vprašanja	20
9. Žirija za podelitev nagrade Franeta Milčinskega Ježka.....	21
10. Delovna skupina za poslovnik	21
11. Delovna skupina za spremljanje in analizo medijske zakonodaje	22
III. DOPISI MINISTRSTVU ZA KULTURO	23
1. Izjava Programskega sveta RTV Slovenija	23
2. Pripombe na predlog novele Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah.....	24
3. Pripombe in stališča na predlog novel Zakona o medijih, Zakona o Radioteleviziji ___Slovenija in Zakona o Slovenski tiskovni agenciji	24
4. Interni akt za letno ocenjevanje uspešnosti generalnega direktorja.....	31
IV. INFORMATIVNI POVZETEK PANELA	33

I. POROČILO O DELU

Vloga in položaj sveta

Programski svet RTV Slovenija (v nadaljevanju programski svet ali svet) po določbah 16. člena Zakona o RTV Slovenija in 12. člena Statuta RTV Slovenija (v nadaljevanju statut) na podlagi razpisa imenuje generalnega direktorja RTV Slovenija (v nadaljevanju RTV), na predlog generalnega direktorja sprejema programske standarde in letne programsko-produkcijske načrte, daje soglasje k imenovanju direktorjev televizije in radija in k statutu, podaja mnenje k predlogom letnih finančnih načrtov, k predlogom strategije razvoja RTV, nenehno pa prek poročil vodstva in poročil varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev spremlja uresničevanje programov RTV.

Programski svet je eno od štirih vodilnih teles upravljanja javnega zavoda RTV, ki so programski svet, nadzorni svet, vodstvo RTV (generalni direktor, direktor televizije in direktor radija) in soupravljaljski organ svet delavcev.

Sestava sveta

Sestavo sveta in pogoje, ki jim morajo zadoščati članice in člani (v nadaljevanju svetniki), določa 17. člen Zakona o RTV. Svet ima 29 svetnikov. Po enega imenujejo madžarska in italijanska narodnostna skupnost ter SAZU, dva Predsednik Republike na predlog verskih skupnosti, tri izmed sebe izvolijo zaposleni na RTV, pet jih imenuje Državni zbor na predlog političnih strank, šestnajst pa Državni zbor na podlagi javnega razpisa za kandidate civilne družbe. Vsak svetnik je imenovan za obdobje štirih let, vendar tako, da se osem svetnikov civilne družbe imenuje po dveh letih mandata sveta. Sedanji mandat sveta traja do februarja 2022, osmerica bo s svojimi mandati vstopila v naslednji svet.

Programski svet je poslovno leto 2020 začel v spodaj navedeni osebni sestavi:

Robert Požonec, David RUNCO, akad. dr. Janko Kos, zasl.prof.dr. Janez Juhant, mag. Geza Erniša, Viki Twrdy, Aleksander Hribar, Robert Pajek, Ciril Baškovič, Jože Poglajen, Igor Prodnik, Petra Ložar, Špela Vrtačnik, Marija Aleš, mag. Ladislav Ambrožič, Branka Bezeljak, Alojzij Bogataj, Marjan Dora, Matjaž Juhart, Matej Košir, Žiga Kušar, Damir Orehovec, Marija Orešnik, Matevž Podjed, Mitja Rotovnik, Gašper Salobir, Jaroslav Skrušny, Jelka Stergel, Matej Weissenbach.

V toku leta je prišlo do sprememb sestave sveta. Svetnik Damir Orehovec je postal državni sekretar na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, ta funkcija ni skladna s pogoji za članstvo v programskem svetu, zato je dne 2.4.2020 izstopil iz sveta. Sredi maja je mandat prenehal še sedmim drugim svetnikom in svetnicam (osmi je bil prav g. Orehovec), to so bili: Branka Bezeljak, Alojzij Bogataj, Marjan Dora, Matevž Podjed, Mitja Rotovnik, Jaroslav Skrušny in Matej Weissenbach. Na mesta navedenih je Državni zbor imenoval naslednje svetnike in svetnice: Alojzija Bogataja, Nastjo Flegar, mag. Alenko Gotar, Roka Hodeja, Slavka Kmetiča, Andreja Prebila in dr. Janeza Štuheca, ki so mandate nastopili 15. maja, kasneje pa še dr. Leona Oblaka. Dne 17.12.2020 je Državni zbor RS sprejel odstopno izjavo svetnika Igorja Prodnika, ker je nastopil službo v.d. generalnega sekretarja na Ministrstvu za kulturo.

Sestava programskega sveta konec decembra 2020 je bila torej naslednja:

David Runco, Robert Požonec, zasl. prof. dr. Janez Juhant, mag. Geza Erniša, akad. dr. Janko KOS, Viki Twrdy, Aleksander Hribar, Robert Pajek, Ciril Baškovič, Jože Poglajen, Petra Ložar, Špela Trobec, Marija Aleš, mag. Ladislav Ambrožič, Alojzij Bogataj, Nastia Flegar, mag. Alenka Gotar, Rok Hodej, Matjaž Juhart, Slavko Kmetič, Matej Košir, Žiga Kušar, dr. Leon Oblak, Marija Orešnik, Andrej Prebil, Gašper Salobir, Jelka Stergel in dr. Janez Štuhec.

Predsednik sveta je Ciril Baškovič, svet ga je imenoval 12.2.2018, za namestnika je svet na seji 18.5.2020 imenoval Matjaža Juharta, potem ko je minil članski mandat prejšnjemu namestniku Marjanu Dori.

Delovna telesa sveta

Delovna telesa programskega sveta so stalne komisije in projektne delovne skupine. Člane imenuje programski svet, sami pa si izberejo predsednico oz. predsednika. Komisije so praviloma pred sejami sveta redno obravnavale vse ključne točke, a tudi točke po svoji izbiri, ter svet seznanjale s svojimi presojami ter mu občasno predlagale sklepe. Po dogovorih med predsedniki komisij in sekretarko sveta so občasno potekale skupne seje komisij. V letu 2020 so delovala naslednja delovna telesa:

1. Komisija za informativne programe, do 15.5.2020 jo je vodil Marjan Dora, nato pa Viki Twrdy,
2. Komisija za izobraževalni, otroški in mladinski program ter program plus, vodi jo Petra Ložar,
3. Komisija za kulturne in umetniške programe, vodi jo Jelka Stergel,
4. Komisija za razvedrilne in športne programe, vodi jo Marija Aleš,
5. Komisija za multimedijske vsebine, vodi jo Matjaž Juhart,
6. Komisija za regionalne programske vsebine, vodenje je od Branke Bezeljak prevzel David Runco,
7. Komisija za tehnična vprašanja, vodi jo Žiga Kušar,
8. Komisija za programske vsebine, namenjene Slovincem v sosednjih državah, vodi jo dr. Janko Malle,
9. Delovna skupina za spremembe poslovnika, vodil jo Matej Weissenbach, v nadaljevanju Žiga Kušar,
10. Delovna skupina za spremljanje in analizo sprememb medijske zakonodaje, vodi jo Viki Twrdy,
11. Žirija za podelitev nagrade Franeta Milčinskega – Ježka, vodi jo Slavko Hren in
12. Razpisna komisija – vodil jo je Matjaž Juhart.

Ob programskem svetu delujejo še tri samostojna specializirana programska telesa, in sicer Programski odbor za italijanski narodnostni program, vodi ga Alberto Scheriani, Programski odbor za madžarski narodnostni program, vodi ga Robert Požonec in Programski odbor za problematiko programskih vsebin za invalide, vodi ga Tomislav Špilak. Ti odbori so tudi v letu 2020 tesno sodelovali s programskim svetom.

Kvantitativni očrt dela

V letu 2020 se je programski svet sestal na sedmih rednih sejah, od katerih so se tri po prekinitvi nadaljevale teden kasneje, na dveh izrednih sejah, izvedel je še pet dopisnih sej. Zadnje tri redne seje so zaradi epidemije potekale v režimu sej na daljavo, skladno z dopolnjenim poslovníkom. Na rednih sejah je bilo povprečno obravnavanih po sedem točk dnevnega reda, katera tudi s podtočkami, na izrednih je bilo točk manj, na dopisnih praviloma le po ena, s predlogom sklepa. Trajale so povprečno po pet ur, precej daljši sta bili seji s prekinitvijo. Vse seje so bile sklepčne, z visoko udeležbo svetnikov, tudi seje na daljavo. Zaradi napovedanih, a tudi posamičnih nenapovedanih predčasnih odhodov s seje je proti koncu kakšnih treh sej prišlo do nesklepčnosti. Seje se sklicujejo teden dni vnaprej, k vabilu so praviloma priložena ključna gradiva. Izjemoma so bila dopolnitvena gradiva svetnikom predložena tudi kasneje, v nekaj primerih v pisni obliki celo na seji sami. Delovna telesa sveta so pretežno zasedala v tednu pred samo sejo, odstopanja so včasih posledica prekasnega prejema gradiv, ki naj bi jih delovna telesa obravnavala pred sejami sveta. Skupno je lani potekalo 55 sej delovnih teles. Gradiva za svet in njegova delovna telesa v glavnem pripravljajo službe in vodstvo RTV, osnutke sprememb in dopolnitev medijske zakonodaje pa je svet obravnaval v okviru javne razprave o medijski zakonodaji. Skupno so svetniki v seznanitev in obravnavo prejeli okoli 2270 strani gradiv. Programski svet je lani sprejel 89 sklepov, večino seznanitvenih, odločevalni pa so bili ključni za programsko poslovanje RTV. Potrjeni zapisniki sej in sezname sklepev, z navedbo poimenskega glasovanja svetnikov, so zainteresirani

javnosti na voljo v sekretariatu programskega sveta. Sklepi so javnosti na voljo tudi na spletu www.rtv slo.si/rtv/kdo-smo/nadzor-in-soupravljanje/programski-svet/sklepi-sej-ps/471845 .

Svetniki so za vsako sejo sveta prejeli sejnino v višini 72,50 evrov, predsednik v višini 94,25 evrov, predsedniki komisij za vsako sejo komisije 75,40 evrov in člani komisij po 58 evrov, vse brutto. Upravičenim se je plačalo tudi potne stroške. Skupaj so neposredni stroški delovanja sveta v letu 2020 znašali okoli 49 tisoč evrov, k temu velja prišteti še stroške za gradiva in sorazmerni del plačila za sodelujoče organizacijsko osebje RTV.

Spremembe in dopolnitve poslovnika

Ob nastopu epidemije spomladi se je programski svet odločil, da je treba poslovnik dopolniti z določbami o načinu izvedbe sej z udeležbo svetnikov na daljavo. Imenoval je manjšo delovno skupino, vodil jo je Žiga Kušar, ki je pripravila predlog za novo točko 6.8 poslovnika sveta. Dopolnitev je bila sprejeta na 21. redni seji sveta 15. junija v naslednjem besedilu:

»6.8. V primeru naravne ali druge hujše nesreče (izredne okoliščine), če izvedba seje z osebno navzočimi svetniki predstavlja tveganje za zdravje in varnost svetnikov, se lahko skliče seja Programskega sveta, ki poteka s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije in ki omogoča razpravo in glasovanje delu ali vsem svetnikom na daljavo. Zavod zagotovi varno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, pri čemer vsi udeleženci na posamezni seji uporabljajo enako programsko opremo.

O nastopu takšnih okoliščin predhodno odloči Programski svet na korespondenčni seji. Seja iz prvega odstavka te točke se šteje za redno sejo.

Seja se izvede z uporabo varne informacijske-komunikacijske tehnologije, dnevni red takšne seje se določi s sklicem. Odločitev o tem, da bi svetnik kljub temu sodeloval na seji na sedežu sklica, sporoči svetnik predsedujočemu v roku, ki ga določi v sklicu.

Sklepčnost se ugotovi tako, da se za prisotne štejejo tisti svetniki, ki so osebno prisotni na sedežu sklica seje ter tisti, ki na seji sodelujejo z uporabo varne informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Glasovanje poteka tako, da predsedujoči vsakega svetnika poimensko pozove, da se izjasni o odločitvi (javno poimensko) ali z uporabo informacijske tehnologije, ki omogoča avtentifikacijo (potrditev pristnosti) in sledljivost svetnika. Način glasovanja se določi ob sklicu seje.«

Dozdajšnja točka 6.8. se preštevilči v 6.9.«

Skladno s poslovníkom in na podlagi sklepa 6. dopisne seje sveta so bile nato zadnje tri redne seje v letu 2020 izvedene v režimu seje na daljavo, kjer so se svetniki samostojno odločili o udeležbi v sejni sobi ali preko video konference (sistem TEAMS), na podlagi odločitve na 23. redni seji pa so svetniki z udeležbo na daljavo glasovali s pomočjo SMS sporočil sekretarki sveta, tako da je bila zagotovljena sledljivost pri odločanju in s tem verodostojnost sklepanja.

Vsebinski pregled odločanja in delovanja sveta

Vsebinski pregled dela programskega sveta zajema točke iz njegovih ključnih pristojnosti: kadrovske zadeve, sprejemanje letnih programov, spremljanje uresničevanja programov, vključno s kritičnimi odmevi javnosti. Ob tem se je v letu 2020 svet s svojimi stališči udeležil javne obravnave medijske zakonodaje, organiziral tematsko konferenco in se ukvarjal še z drugimi, včasih le na videz manj pomembnimi zadevami.

Dvanajst svetnikov in svetnic je, skladno z določbami poslovnika, sredi oktobra vložilo pobudo za razrešitev generalnega direktorja. Argumenti za pobudo so bili, da je generalni direktor odgovoren za težek položaj RTV, zlasti za finančne izgube (iz tekočega poslovanja) v letih njegovega mandata, za nesprejetje finančnega načrta za leto 2020, za nesprejetje sprememb programske-produkcijskega načrta

za leto 2020, da ne realizira sklepov upravljalških teles in da je programsko odgovoren za (politično) neuravnoteženost zlasti informativnega programa RTV. Vodstvo sveta je za informirano obravnavo in odločanje o zadevi naročilo generalnemu direktorju podati pisni odgovor in pridobilo pravno stališče Odvetniške družbe Čeferin, Pogačnik, Novak, Koščak in partnerji glede pravnih vidikov in posledic razrešitve. Vlagatelji pobude so pridobili še dodatno pravno mnenje pravne pisarne Matoz, svetniki so ga prejeli na dan seje. Pobuda je bila obravnavana na 23. redni seji programskega sveta, in sicer na njenem nadaljevanju 2. 11. 2020. Svetniki so v obširni obravnavi, po ustnem nastopu neformalnega nosilca pobude in zagovoru generalnega direktorja, podrobneje razlagali in argumentirali sicer že v gradivih zabeležene trditve in postavke ter se opredeljevali za razrešitev ali proti njej. V konfrontaciji so bila povedana naslednja stališča v diskusijah posamičnih svetnikov: izgube iz tekočega poslovanja so v veliki meri posledica eksternih dejanj (zaposlitev dotedanjih honorarnih sodelavcev zaradi sodnih odločitev, dvig plač zaradi sporazuma med vlado in sindikati), tekoče izgube v preteklih letih so bile pokrite z lastnimi sredstvi RTV, sprejemanje planov je odgovornost vodstva, ki je predloge podalo, a tudi organov odločanja, sklepi organov so zaradi sprotne obveznosti vodstva včasih realizirani z zamudo, nekateri pa so po mnenju vodstva vprašljivi z vidika dejanskih potreb in zmožnosti zavoda, glavno programsko odgovornost nosijo odgovorni uredniki, obtožbe v pobudi naj bi bile presplošne, obstajala naj bi težnja po spremembi RTV iz javne v državno, razrešitev bi verjetno bila sodno spodbojna. Pobudo za razrešitev generalnega direktorja je podprlo 14 svetnikov, 9 jih je glasovalo proti, 6 se jih je vzdržalo. Toda pogoj za razrešitev je najmanj 15 glasov za, zato generalni direktor ni bil razrešen in ostaja na mandatu, ki se mu konča 25. 4. 2021.

Vzporedno s postopkom za razrešitev generalnega direktorja in zaradi bližajočega se konca njegovega mandata je programski svet na isti seji sprožil postopek za izvedbo razpisa za delovno mesto generalnega direktorja in v ta namen imenoval petčlansko razpisno komisijo za pripravo predloga razpisa in izvedbo določenih faz postopka. Komisijo vodi Matjaž Juhart, članici sta Alenka Gotar in Petra Ložar, člana pa Rok Hodej in Andrej Prebil. S pomočjo pravne službe in na podlagi 16. člena Zakona o RTV Slovenija ter 12. in 44. člena statuta je komisija programskemu svetu predložila predlog razpisa, ki ga je svet sprejel na svoji 24. redni seji 30.11.2020. Razpis je bil objavljen 7. decembra prek radia, televizije in spleta, z rokom za prijave do 7. 1. 2021.

Programski svet je na predlog vodstva RTV na svoji decembrski seji 2019 sprejel programsko-produkcijski načrt RTV za leto 2020, pozitivno mnenje k spremljajočemu predlogu finančnega načrta za leto 2020 pa je sprejel na izredni seji 24.2.2020. Finančnega načrta za leto 2020 nato pristojni nadzorni svet ni sprejel in RTV je celo lansko leto poslovala v režimu dvanajstinskega financiranja izvajanja programa.

Nastop epidemije je lani močno vplival na realizacijo sprejetega programa. V prvem valu epidemije so odpadle določene, zlasti športne oddaje, nato je Japonska odpovedala poleti predvideno olimpijado, informativni program se je prilagodilo obveščanju v zvezi z epidemijo in ukrepi oblasti za njeno zajezitev, ob zaprtju šol in prehodu na izobraževanje na daljavo prek interneta je RTV ponudila obogaten in časovno prilagojen izobraževalni program, več prenosov bogoslužij, ipd. Tako je že spomladi prišlo do formalnih odstopanj dejanskega medijskega programa RTV od uradno sprejetega. Programski svet je bil seznanjen s povečanjem gledanosti in poslušnosti programov RTV, o delnem znižanju stroškov zaradi odpadlih oddaj in o določenih (politiziranih) kritikah posamičnih oddaj, novinarjev in urednikov in cele RTV. Zato je svet na svoji tretji dopisni seji aprila najprej sprejel izjavo s pohvalo delovanju RTV in v obrambo proti verbalnim napadom nanjo (izjava je v prilogi k temu poročilu), na redni seji sredi maja, že v delno prenovljeni sestavi, pa še sklep, s katerim se je opredelil do delovanja RTV v prvem valu epidemije. Svet je ugotovil, da se je RTV programsko ustrezno odzvala na nove okoliščine in soglašal s programskimi spremembami v obdobju marec – april. Vodstvu RTV je naložil, da zaradi novih okoliščin in zaradi stroškovnih prilagoditev poda svetu predlog za spremembe uradno veljavnega letnega programa.

Na predlog vodstva RTV je svet na izredni seji julija obravnaval spremembe programsko-produkcijskega načrta za leto 2020 in predlog novega finančnega načrta z zmanjšanjem stroškov. Svet

predloga sprememb ppn 2020 ni sprejel, prav tako ni podal pozitivnega mnenja k spremljajočemu predlogu finančnega načrta. Enako se je zgodilo na oktobrski seji sveta, zato je RTV v lanskem letu sicer uspešno in s povečanim odzivom javnosti izvajala programski načrt, ki pa je deloma (in iz objektivnih razlogov) odstopal od uradno sprejetega. Pri glasovanju je bilo značilno, da je bilo sicer največ glasov za (toda premalo za kvalificiran sprejem), manj proti, precej svetnikov pa se je vzdržalo. Delo za sprejem programsko-produkcijskega načrta za leto 2021 se je zaradi posebnosti dogajanj – prilagajanje programa epidemiji ter povečana negotovost glede finančnih zmožnosti RTV za delovanje v letu 2021, začelo z obravnavo programskih izhodišč v mesecu septembru, namesto v prejšnjih letih običajnega junija. Obravnave osnutka in predloga so potekale na vseh jesenskih sejah. Deloma skladno s pripombami iz obravnave dopolnjeni predlog pa je programski svet sprejel sicer po statutarnem roku (rok: konec novembra) na svoji decembrski seji, s kvalificirano večino 15 glasov za načrt. Na opredeljevanje svetnikov so vplivali pomisleki o realni izvedljivosti programa, zlasti s finančnega vidika, in po mnenju svetnikov neizpolnjena pričakovanja po večjih poudarkih določenim programskim vsebinam, zlasti na področju kulture oziroma video produkcije, ter kritičen pogled nekaterih na usmeritve v okviru informativnega programa. Svet pa ni dal pozitivnega mnenja k predlogu finančnega načrta za leto 2021. Tako RTV vstopa v leto 2021 z uradno sprejetim programsko-produkcijskim načrtom, ob pričakovanjih, da bi se ga lahko v toku leta prilagajalo sprotim realnim okoliščinam, zlasti finančnim, če bi prišlo do takih presoj vodstva in organov upravljanja v letu 2021.

Spremljanje uresničevanja programa je tudi lansko leto bila ena glavnih in nenehnih nalog programskega sveta, in sicer s pomočjo poročil vodstva, poročil varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev in z razpravami svetnikov na sejah komisij ter sveta samega. Programski svet je na redni seji marca lani obravnaval Letno poročilo RTV Slovenija za leto 2019, s katerim se je seznanil, saj ga sprejema pristojni nadzorni svet, pri tem je izrazil mnenje, da naj se v prihodnosti večjo pozornost posveti izobraževalnim vsebinam, premierni in lastni produkciji in tehnični dovršenosti oddaj. Na isti seji je sprejel Letno poročilo varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev za leto 2019 in varuhinji izrazil priznanje za dobro delo. Prav tako je sprejel Poročilo o delu Programskega sveta in komisij v letu 2019 (op. potrdil na dopisni seji). To poročilo sicer ni predpisana obveznost sveta, ampak nasledek dolgoletne prakse in ga sekretariat sveta pošlje v vednost tudi Ministrstvu za kulturo, Odboru za kulturo DZ in Predsedniku RS, hkrati pa je namenjen širši zainteresirani javnosti. Na kasnejših sejah je obravnaval še poročila vodstva o realizaciji programsko-produkcijskega načrta za razna obdobja v letu in na vsaki seji še tekoče mesečno poročilo varuhinje. Posebnost je bila, na pobudo nadzornega sveta, obravnava poročila revizijske službe RTV o določenih kadrovske zadevah v letu 2018. Z njim se je svet le seznanil, saj nima pristojnosti odločanja o zaposlitveno-kadrovske zadevah zavoda. Na zahtevo sveta je vodstvo RTV svet seznanilo tudi s finančnimi posledicami (znašale so okoli 6 tisoč EUR).

Svet je na rednih sejah marca in junija obravnaval tudi poročilo o izvajanju srednjeročne strategije RTV, v obdobju od 1918 do 2020. Obravnava je tekla v luči opozoril, da se RTV nahaja v težjih finančnih in kadrovske razmerah, z nedorečenimi odnosi z ustanoviteljem in mora najti odgovore za razvoj in delovanje tega osrednjega družbenega medija v prihodnosti. Omenjalo se je potrebo po presoji o zmanjšanju obsega in drugačnih vsebinske težiščih programa, po uvedbi dejanskega sanacijskega razvojnega načrta, čeprav formalno še ni upravičen, ter po ponovnem opredeljevanju strateških ciljev RTV. Sklep je vodstvu naložil prav to zadnje, predlogi naj bi bili podani vzporedno s pripravo programskih izhodišč za leto 2021, vendar sta zahtevni točki – sprejemanje programsko-produkcijskega načrta za leto 2021 in pobuda za razrešitev generalnega direktorja, postali osrednja naloga sveta in vodstva jeseni 2020 in sklep še čaka na realizacijo.

V letu 2020 je varuhinja prejela več odzivov občinstva kot prejšnja leta, predvsem v povezavi z epidemijo in političnimi razmerami v državi. Poleg pritožb, mnenj in vprašanj je bilo tudi znatno število pohval. Tudi v tem letu se je največ odzivov navezovalo na televizijsko ponudbo, po odmevnosti v javnosti pa so izstopale informativne vsebine, in sicer z vidika nepristranskosti, celovitosti, uravnoveženosti v posamezni oddaji in daljšem časovnem obdobju, spoštovanja pravil žanra, kritične distance in izbora gostov.

Varuhinja je gledalcem, poslušalcem in bralcem pojasnjevala programske odločitve ter poklicne, etične in programske standarde javnega medija, jim posredovala uredniške odgovore in servisne informacije. Programski svet je redno seznanjala z ugotovitvami, mnenji in priporočili. O posameznih primerih, dilemah in ukrepih so svetniki podrobneje razpravljali na sejah komisij, na katerih so odločitve pojasnjevali tudi pristojni uredniki. Na plenarnih sejah PS je varuhinja pod redno točko Odzivi gledalcev in poslušalcev predstavila najbolj odmevne zadeve iz mesečnih poročil.

V letu 2020 so izstopali odzivi na aprilski oddaji Tarča TV Slovenija, ko so se zastavljala vprašanja o preiskovalnem novinarstvu, zasnovi in vodenju teh oddaj, studijski zasedbi, pridobljenih in uporabljenih podatkih ter tudi, ali je v času zaostrenih epidemioloških razmerah upravičeno pričakovati, da bi javni medij opustil kritične, analitične in preiskovalne formate ter se osredotočil zgolj na informiranje in svetovanje. Varuhinja je posebej pozorno spremljala poročanje o zdravstvenih vidikih epidemije – z vidika etičnosti, kot jo predpisuje hišni poklicni kodeks, in upoštevanja smernic o spremljanju javnozdravstvenih vsebin. Več pozornosti je namenila tudi opozorilom glede dostopnosti vsebin za gluhe in občinstvo z okvaro sluha.

Posamezne komisije programskega sveta so sprejemale konkretne sklepe in predloge. Programski svet se je z varuhinjinimi poročili seznanjal, ob koncu leta pa vodstvu tudi naložil pregled ukrepov ob najbolj odmevnih primerih. Tudi v letu 2020 je programski svet prejel priporočila ob pripravi programske produkcjskega načrta za prihodnje leto, ki jih je varuhinja pripravila na podlagi odzivov občinstva.

Programski svet se je udeležil javne obravnave predlogov za spremembe in dopolnitve svežnja zakonov na medijskem področju, ki je potekala poleti 2020, s poudarkom na predlogih v zvezi z Zakonom o RTV Slovenija. V ta namen je imenoval posebno delovno skupino za spremljanje in analizo sprememb medijske zakonodaje, z nalogo, da pripravi predlog stališč za svet, skupino je vodil svetnik Viki Twrdy. Zaradi poletnega časa, ko bi bilo vprašljivo zagotoviti sklepčnost rednih sej, ki sicer niti niso bile predvidene v sprejetem letnem planu sej, je svet na predlog delovne skupine sprejemal svoja stališča na dveh dopisnih sejah sveta, in sicer v začetku in ob koncu avgusta. Na prvi seji je svet sprejel predlog pripomb k spremembam Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah, na drugi pa k spremembam Zakona o medijih, zakona o RTV Slovenija in zakona o slovenski tiskovni agenciji, s poudarkom na zakonu o RTV. Svet je o svojih stališčih v roku za javno obravnavo pisno seznanil pristojno Ministrstvo za kulturo (oba dopisa sta v prilogi k temu poročilu).

Programski svet je organiziral panel, torej tematsko konferenco z udeležbo povabljenih zainteresiranih na temo Razvoj RTV: horizontalna integracija produkcije in profesionalizacija. Prvotno zamišljen v aprilu je zaradi epidemije prestavljen na oktober, pa tudi tedaj je bolezen v zadnjem trenutku onemogočila nastop dveh od treh uvodničarjev. Uvod sta nato podala dr. Zoran Medved in dr. Rosvita Pesek. Z informativnim povzetkom so bili seznanjeni člani sveta, vodstvo RTV in nadzorni svet, je pa na voljo tudi širši zainteresirani javnosti. Poudariti velja, da dokument nima statusa sklepa programskega sveta, ampak lahko članom služi, če se tako sami odločijo, kot eden od virov pri njihovem delovanju v svetu. (Informativni povzetek sporočil s panela je v prilogi k temu poročilu).

V letu 2020 se je, tudi zaradi imenovanja osmih novih članov, povečala mnenjska, nazorska, interesna in politična diferenciacija znotraj sveta, kar je dobra predpostavka, da svet ustrezneje odseva družbeno realnost pri končnem oblikovanju javnega interesa za programe RTV. Po drugi strani je povečanje heterogenosti pogledov in namer privedlo do zahtevnejšega iskanja skupnih presekov in do težjega usklajevanja stališč svetnikov, tako so bile nekatere ključne odločitve sprejete s tesno večino, z zamudo ali pa sploh ne sprejete. V letu 2020 se je nadaljevala zahtevna komunikacija, tu pa tam napetost, med svetom in vodstvom RTV, kar je vodstvu povzročilo več dela s pripravo gradiv in dajanjem odgovorov oz. pojasnil, svetnikom pa povečalo ostrino razprav zlasti v primerih velikih razlik med naziranjimi vodstva in svetniki, a tudi med svetniki samimi, ter v primerih počasne realizacije sklepov oz. nerealiziranih sklepov. Navajamo tri primere: regulacija zunaj službenih dejavnosti zaposlenih in določene spremembe v statutu, zlasti uvedba soglasja sveta k Pravilniku o postopku javnega razpisa RTV Slovenija za izdelavo filmov neodvisnih producentov za javno kinematografsko prikazovanje ter

statusna ureditev MMC. Odločitve o statutu sicer (ob predhodnem soglasju programskega sveta) sprejema nadzorni svet. Odprto je ostalo tudi vprašanje regulacije letnega ocenjevanja generalnega direktorja, kjer se še čaka na odziv Ministrstva za kulturo.

V osnovi ocenjujemo, da je programski svet s svojim delom zadovoljivo podpiral delovanje RTV Slovenija, ki je v lanskem letu kljub finančnim težavam in zahtevnemu vodenju kompleksnega kolektiva v slovenski medijski prostor podala samo prek petih TV programov več kot 73 tisoč oddaj in prek osmih radijskih programov okoli 151 tisoč oddaj. Na spletnih straneh je bilo objavljenih 35 spletnih vsebin, okoli 10 tisoč novic na Teletekstu in 70 tisoč prilagojenih TV in radijskih oddaj. Tako televizijski kot radijski programi ter spletno mesto RTV Slovenija so v letu 2020 zvišali doseg števila gledalcev, poslušalcev in spletnih uporabnikov.

Predsednik Programskega sveta
RTV Slovenija:
Ciril Baškovič

II. PREGLED DELA KOMISIJ PROGRAMSKEGA SVETA

Komisije programskega sveta so v skladu s svojimi pristojnostmi podrobno obravnavale dokumente, ki jih je vodstvo zavoda predložilo v obravnavo oz. sprejem programskega sveta v delih, ki so se nanašali na delovno področje komisij in sicer:

- Poročilo o izvajanju Strategije javnega RTV Slovenija 2018 – 2020 in dopolnitev
- Letno poročilo RTV Slovenija za leto 2019
- periodična poročila o realizaciji programskega produkcijskega načrta v letu 2020
- predlog rebalansa Programskega produkcijskega načrta in Finančnega načrta za leto 2020
- izhodišča oz. osnutek ter predlog Programskega produkcijskega načrta za leto 2021
- predlog Finančnega plana RTV Slovenija za leto 2021
- Letno poročilo varuhinje za leto 2019 in odzivno poročilo vodstva ter
- mesečna poročila Varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev.

Delo komisij je tudi v času zaostrenih epidemioloških razmer potekalo nemoteno z možnostjo udeležbe na daljavo ,prek aplikacije MS Teams. V preteklem letu je bilo, tako kot v letu 2019, skupaj 49 sej.

1. Komisija za informativne programe

Komisija je do meseca junija delovala v sestavi Marjan DORA - predsednik, Ladislav AMBROŽIČ, Matjaž JUHART, Matej KOŠIR, Damir OREHOVEC, Viki TWRDY, Špela (VRTAČNIK) TROBEC. V mesecu juniju sta se komisiji pridružila Ivan ŠTUHEC in Slavko KMETIČ namesto Marjana Dore in Damirja Orehovca, ki jima je potekel mandat v programskem svetu, vodenje komisije pa je prevzel Viki TWRDY. Komisija je imela sedem sej. Predlog rebalansa programskega produkcijskega načrta in programska izhodišča za leto 2021 je obravnavala skupaj s Komisijo za regionalne vsebine, na seji pa so se jima pridružili še člani Komisije za programske vsebine za Slovence v sosednjih državah.

V razpravah o letnem in periodičnih poročilih o realizaciji programskega produkcijskega načrta so posamezni člani izpostavljali vprašanje politične pristranski in propagandistično informiranje, ki si ga javna RTV ne bi smela privoščiti. Izpostavljeni so bili problemi aferastva, dramaturgije oddaj in izbor gostov, ki vplivajo na verodostojnost in jim mora informativni program javne RTV zato nameniti posebno pozornost. Pogrešali so soočanje različnih mnenj kvalificiranih sogovornikov ter izpostavljali primere neprimerne izbora gostov, pogosto tudi premalo kompetentnih sogovornikov. Ob tem je bilo poudarjeno, da je soočenje različnih mnenj dobrodošlo, a je v oddajah potrebno jasno pokazati, katera stališča je mogoče strokovno argumentirati in katera ne. To je bilo še posebej očitno v času najrazličnejših zavajajočih mnenj na temo korona virusa po socialnih omrežjih. Javna RTV bi morala biti pri tem še posebej previdna, predvsem pa bi gledalcem in poslušalcem morala omogočiti, da prepoznajo strokovno podkrepjene informacije. Posamezne članke komisije je motilo pristransko poročanje o delovanju vlade in parlamenta, neprimeren odnos do predsednika vlade ter enostransko poročanje iz tujine (problematiziralo se je predvsem poročanje iz Amerike). Ob tem se je zastavljalo celo vprašanje smotnosti dopisniške mreže v obstoječi obliki, saj bi dopisniki morali gledalcem bolj predstaviti utrip dogajanj v državi v obliki reportaž, toliko bolj, ker se zaradi omejevanja sredstev krči oddaja Mednarodna obzorja. Opozarjali so tudi na nujno notranjo samorefleksijo v informativnih programih. Ob tem je bila pogosto izpostavljena oddaja Tarča. Izrekli pa so tudi pohvalo za delovanje v času zdravstvene krize, ko je tempo produkcije narekovala epidemija, program pa je bil usmerjen in izjemno okrepjen prav na področju dnevno informativnih oddaj.

V razpravi ob programskega produkcijskega načrta za leto 2021 je bilo ugotovljeno, da v vsebinskem smislu večjih premikov ni ter da bo v prihodnje potreben tehten premislek glede umeščenosti posameznih oddaj in predvsem ponovitev le teh. V razpravah je bilo večkrat poudarjeno, da bi morala biti ambicija informativnih programov, da so prvi oz. najbolj gledani in poslušani. Take ambicije bi morale posebej veljati za osrednji informativni oddaji Dnevnik in Odmevi oz. informativne oddaje v osrednje gledanem času. Člani komisije so tudi menili, da bi moto »manj je več« v informativnih programih morali v bodoče udejanjiti z manj programa na račun več kakovostnega, izvirnega in

edinstvenega oz. skozi formate oddaj kot sta Mednarodna obzorja in Dosjeji. Izpostavljeno je bilo vprašanje manjka pogovornih in kontaktnih oddaj tipa Omizje in Odkrito v programih Televizije Slovenija, kjer se aktualne teme in vprašanja temeljito predstavijo in priporočeno, naj vodstvo razmisli o uvedbi pogovorne oddaje TV SLO o aktualnih dogodkih, preštevilne mnenjske oddaje pa preusmeri v strokovno poglobljene in kompetentne polemične oddaje o družbenih pojavih in fenomenih. Člani komisije so podprli namero vodstva, da na podlagi izkušenj in odziva gledalcev na posebno (nenačrtovano) oddajo Premagajmo covid 19, v prihodnjem letu uvede oddaja enakega formata. Strinjali so se tudi z argumenti za premik Radijskega dnevnika na 18.30 uro, a ob tem opozorili, da gre za velik poseg v ustaljene navade poslušalstva, zato je spremembo potrebno izvesti zelo previdno. Vodstvu je bilo priporočeno, naj ponovno razmisli, ali je načrtovana ukinitvev dopisnika iz Kitajske nujna in o krčenju obsega dela dopisnice z Bližnjega vzhoda. Predlagano je bilo tudi, naj se informativni program bolj učinkovito povežejo s spletom ter opozorjeno, da bo potrebno v najkrajšem času najti odgovore in vizijo na vprašanja integracije informativnih programov in MMC-ja ter posredovanja informativnih vsebin in novih storitev prek multimedije in mobilnih platform. Delovanje informativnega programa bo potrebno posodobiti oz. ga prilagoditi sodobnejšim delovnim procesom, čemur bo pripomogel tudi nov produkcijski sistem. Integracijo deska in izzive bo komisija obravnavala skupaj s Komisijo za multimedijske vsebine in s Komisijo za tehnična vprašanja.

Zagotovo pa bo v doglednem času potrebno temeljito razpravljati in na nek način razrešiti tudi vprašanje financiranja. Po mnenju nekaterih članov komisije se zavod ne bo mogel izogniti sanacijskemu programu, saj javna RTV lahko zagotovi več finančnih sredstev za programe samo tako, da vzpostavi učinkovito organizacijo dela. Ob dejstvu, da je zavod posloval po dvanajstih, pa tudi niso pričakovali kakšnih sprememb na področju prepotrebnih investicij, tudi investicij v desk. Je pa komisija pozvala vodstvo, da v primeru krčenja informativnih programskih vsebin zaradi finančnih zmožnosti zavoda, ne posega oziroma zmanjšuje število edinstvenih formatov oddaj javne televizije kot so na primer oddaje Dosje in Mednarodna obzorja.

Komisija je redno obravnavala poročila varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev, pa tudi odzive, ki so jih ti naslavljali neposredno na programski svet. Sorazmerno dejstvu, da je bilo v letu 2020 rekordno število odzivov in da je bil delež odzivov, ki so se nanašali na informativne vsebine vseh treh medijev daleč največji, jim je večji del časa odmerjala tudi komisija. Najpogosteje so se pripombe nanašale na najodmevnejše oddaje informativnega programa Televizije Slovenija na oddajo Tarča, Tednik in Utrip. Pogosto je bila izpostavljena tudi oddaja Studio city ter poročanje v dnevno informativnih oddajah (TV dnevniku in Odmevih) o aktualnih vprašanjih in ukrepih vlade v času krize. Opozorjeno je bilo tudi na nedoslednosti v uredniški politiki ter vodenje in izbor nastopajočih v informativnih oddajah.

Člani komisije so opozarjali, da je naloga javne RTV, da dogajanja celovito predstavi in obravnava v kontekstu problema in ne v kontekstu domače politične scene. V informativnih oddajah je treba obsoditi vsako obliko nasilja, tudi nasilja, ki so mu izpostavljeni politiki (poročanje o protestih). V intervjujih pa naj se gostov ne »špara«, a pri tem vendarle ohrani dostojen odnos do sogovornikov. Kot nedopustno in nepremišljeno ravnanje, ki se ne sme ponoviti, je bilo ocenjeno ravnanje uredništva v primeru predvajanja prevzete in zaradi časovne stiske nepreverjene oddaje. Slišati pa je bilo tudi mnenje, da javni medij ne bi smel povzemati twittov. Za javno RTV je še posebej pomembna presoja v kakšnem kontekstu se tako sporočilo objavi oz. čemu dati večji poudarek ali uradnim izjavam in dejanjem politikov ali iz twitta narediti zgodbo, saj je v interesu občinstva javne RTV, da ima predvsem kakovostne informacije. Posebej je bil izpostavljena oddaja Tarča (o nabavi zaščitne opreme), ki je, na način kot je bila izvedena, po mnenju posameznih članov škodila ugledu javne RTV. Predlagano je bilo, da se tema o nabavi zaščitne opreme v oddaji Tarča obnovi po zaključku vseh postopkov. Ob tem je bilo poudarjeno, da namen oddaje zagotovo ni bil, da bi postala glavna notranje politična tema in pripomogla k razreševanju vlade pač pa, da bi se problem razrešil. Problem oddaje Tarča je, da raziskovalnega projekta ni mogoče pripravljati kvalitetno vsak teden. Prav je, da se v oddaji odpirajo problematične teme, vprašanje pa je ali se dovolj dobro izvedejo. Pripombe na dodeljevanje besed sodelujočim v oddaji so na mestu in tudi, da se govori o napakah, a v prvi vrsti znotraj uredništva. Zato

je komisija pozvala k notranji razpravi o poklicnih merilih in načelih novinarske etike kot tudi k temeljitemu razmisleku, kakšen teme so primerne za določene formate oddaj.

Na podlagi odzivov, naslovljenih neposredno na programski svet, je komisija tudi pozvala k čimprejšnji realizaciji sklepa programskega sveta z dne 24.10.2019, »naj vodstvo RTV v interesu promocije in zaščite javne službe RTV natančneje opredeli odnos do zunajslužbenega delovanja programskih ustvarjalcev RTV« in prenovi oz. posodobitvi poklicnih novinarskih meril. Ob tem je bilo sprejeto na znanje pojasnilo vodstva, da tovrstno spornih ravnanj zaposlenih ni opaziti v komercialnih medijih, čeprav v zvezi s tem nimajo nobene regulative, v javnem zavodu pa so bili vsi poskusi urejanja problematike označeni s posegom v osebne pravice. Se pa število takih primerov zmanjšuje samo po sebi. Vodstvo je tudi menilo, da je obstoječi novinarski kodeks dovolj dobra podlaga za kvalitetno delo novinarjev, dopolniti pa ga je potrebno predvsem v delu, ki se nanaša na družbena omrežja (ob sprejemu dokumenta teh ni bilo).

V razpravah je bilo večkrat tudi poudarjeno, da je javna RTV zgleden primer, ki hkrati zagotavlja dostopnost programov in ozavešča o pomenu dostopnosti za invalidne uporabnike ter posredno opozarja državo oz. pristojne organe in institucije na njihove obveznosti. Posebno se je to izkazalo v času epidemije, ko je s sprotnim podnaslavljanjem in doslednim tolmačenjem informativnih oddaj v znakovnem jeziku ter s sočasnimi predvajanjem na regionalnem programu bistveno olajšala dostop do pomembnih informacij gluhih in naglušnim gledalcem, za kar sta vodstvo Televizija Slovenija in Informativni program prejela številne zahvale.

Viki Twrdy, predsednik komisije

2. Komisija za izobraževalne, otroške in mladinske programe ter Program plus

Komisija za izobraževalni, otroški in mladinski program ter Program plus je do meseca maja 2020 delovala v sestavi Petra LOŽAR, Aleksander HRIBAR, Janko KOS, Žiga KUŠAR, Matevž PODJED in Matej WEISSENBAACH. V mesecu juniju sta se komisiji pridružila Alojz BOGATAJ in Alenka GOTAR na mesto Matevža Podjeda in Mateja Weissenbacha, ki jima je potekel mandat v programskem svetu in s tem tudi članstvo v komisiji. Komisijo vodi Petra Ložar. Komisija se je sestala na petih rednih sejah.

Komisije je ob poročilu o izvajanju strategije opozorila, da se v dokumentu v veliki meri odražajo pomanjkljivosti strategije, ki ne vsebuje vodil za razreševanje dolgoletnih nerešenih problemov javne RTV skozi daljše časovno obdobje, sledenje realizaciji strateških ciljev pa tudi ni mogoče, ker v strategiji in poročilu izostajajo konkretni cilji in ukrepi. Zato je vodstvo pozvala, naj strategijo razvoja RTV Slovenija spremeni tako po strukturi (razvidni cilji in potrebni ukrepi) kot vsebini (upoštevaje nove razmere oz. materialne okvire), saj se razmere v medijski krajini in tehnologij zelo hitro spreminjajo in je strategija že zaradi tega dejstva zastarela.

Ob letnem poročilu je bilo ponovno opozorjeno da delež otroških in izobraževalnih vsebin še vedno upada, uredništva Televizije Slovenija pa se soočajo z akutnim pomanjkanjem kadrov in neugodno starostno strukturo zaposlenih. Ugotovljeno je bilo tudi, da priporočila in usmeritve komisije v letu 2019 niso bila upoštevana.

Ob periodičnem poročilu, je sprejela na znanje, da je bil v času epidemije večji del načrtovanih projektov realiziranih, program pa dopolnjen z vsebinami in podan na način, ki je v času korona krize pri gledalcih naletel na velik odziv nap. otroški sobotni program in šolska televizija. Komisija se je strinjala, da so oddaje izobraževalnega ter otroškega in mladinskega programa lahko za vzor strokovno načrtovanih in pretehtanih vsebin (kvalitetno delo, predvsem pa prenovljen format oddaje Infodrom, se je odrazil tudi ugodnih izsledkih mednarodne raziskave, ki ugotavlja, da so bili slovenski otroci zelo dobro obveščeni in podučeni o korona virusu in, da je bila njihova stopnja zaskrbljenosti zelo majhna). V kriznem obdobju so se za zelo dragocene in najbolj gledane izkazale tudi izobraževalne in dokumentarne

vsebine, uredništva pa so prevzela še servisno podporo za izobraževalne institucije. Tudi v uredništvih Radia Slovenija je epidemija povzročila veliko težav in negotovosti, a tudi pozitivne izkušnje, ki jih kaže ohraniti (spletna orodja za spremljanje na daljavo postajajo sestavni del redne produkcije, kontaktne vsebine, Radio Z – spletni kanal za izobraževalne vsebine za različne ciljne skupine, ki se je začel kot projekt za hospitalizirane otroke, mednarodni projekt Radio za malčke, itd.). Komisija je podprla na tej podlagi načrtovane programske spremembe in ob tem vodstvu priporočila, naj se v bodoče osredotoči na vsebine, ki so kvalitetne in dobro sprejete med občinstvom. Javna RTV oz. programski ustvarjalci so v času korona krize prav s temi vsebinami dokazali, da znajo in zmorejo kadrovskim in finančnim omejitvam navkljub dobro delati tudi v takih razmerah. Ob tem je predlagala, naj se v prid lažji dostopnosti, programske vsebine radijskih in TV programov za otroke in mladino umestijo na enotno spletno mesto, kjer bi se predstavljale vse oddaje in prispevki, ki jih RTV Slovenija pripravlja v času epidemije za najmlajše, šoloobvezne otroke in dijake. Predlagano je bilo tudi, naj se oddaja »Na kratko« na portalu umesti na bolj vidno in dosegljivo mesto. Hkrati je komisija pozvala vodstvo, naj razmisli o finančni in kadrovske okrepitvi teh uredništev ter njihovo prizadevnost in dobro delo v letu 2020 ustrezno materialno nagradi.

Ob predstavitvi negativnih učinkov financiranja po dvanajstih in ponovni obravnavi predloga finančnega načrta za leto 2020, je bilo izraženo obžalovanje, da vodstvo ni sledilo usmeritvam komisije, naj se v času epidemije finančno okrepijo »paradni programi«, saj ustvarja izobraževalne, dokumentarne ter otroške vsebine, ki bi jih poslušalci in gledalci z veseljem poslušali in gledali tudi kasneje.

Tudi ob razpravi o programsko produkcijskem načrtu za leto 2021 je bilo predlagano, naj se otroškim, mladinskim in izobraževalnim vsebinam nameni več pozornosti in predvsem več sredstev, toliko bolj ker je za prihodnje leto predvideno precejšnje povečanje števila oddaj izobraževalnega in otroško mladinskega programa, skrbi pa, da ambiciozno zastavljenega programskega dela ne bo mogoče v celoti realizirati v okviru dodeljenih materialnih sredstev in razpoložljivih kadrovskega resursov. Podprla je tudi predstavljeni koncept sodelovanja med uredništvom Programa plus in regionalnimi centri, saj bo le tako mogoče zagotoviti, da se v Program plus vključujejo vsebine iz vseh regij in da sodelovanje z regionalnimi centri poteka vsakodnevno. S takim konceptom bo presežena delitev na centralne in regionalne programske vsebine in vodi v enoten program RTV Slovenija, oddaji pa zagotavlja dodano vrednost. Ob tem je bilo poudarjeno tudi, da se s povečanim obsegom javljanj s terena krepi pristen neposreden stik z občinstvom. Sicer pa odločitve o konkretnih oblikah nadaljnjega programskega sodelovanja uredništva Programa plus z uredništvom regionalnih programov sodi v avtonomno urejanje in odločanje odgovornega urednika Programa plus.

Komisija za se je seznanila z letnim poročilom Varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev za leto 2019 in odzivnim poročilom vodstva. Ob tem je bilo ugotovljeno, da občinstvo, ki spremlja otroške, mladinske in izobraževalne programe ni imelo pripomb na etične in programske standarde in je pogosto izražalo zadovoljstvo in izrekalo pohvale na te vsebine. Zmotil pa jih je poseg v ustaljeno programsko shemo oz. ukinitvev risank (ki se jim sicer priznava kakovosten izbor in sinhronizacija). Več zelo raznovrstnih odzivov je bilo vezanih na Program Plus oz. oddajo Dobro jutro. Opozorjeno je bilo tudi, da reklamna sporočila pogosto poneumljajo, pa tudi omalovažujejo vedenje gledalcev in poslušalcev. V času epidemije je varuhinja prejela številne odzive, praviloma pohvale, na izobraževalne ter otroške in mladinske vsebine in servisni program. V tem obdobju se je še posebej izkazal pomen izobraževalnih vsebin, gledalci pa so zelo pohvalili tudi oddajo Dobro jutro z vsemi servisnimi informacijami, dodatne programe za šolsko mladino in vsebine, vezane na pripravo dijakov na maturo. Gledalci so zelo pohvalili tudi radijske in TV oddaje, kjer so lahko sodelovali neposredno z vprašanji.

Pohvalam so se pridružili tudi člani komisije in izpostavili hitri odziv in prilagoditev na nastale razmere. Posebej je bil izpostavljen pester otroški in mladinski program, vodstvu pa v razmislek predlagano, naj kontaktne oddaje ohrani in jih morda razširiti tudi na popoldanske termine. Ugotovljeno je bilo tudi, da odzivi gledalcev in poslušalcev potrjujejo stališče komisije, da so izobraževalni ter otroški in mladinski program eden od stebrov javnega radija in televizije in da so tovrstne vsebine še posebej pomembne v kriznem času, kot je bil čas epidemije.

Uredništva izobraževalnih ter otroških in mladinskih programov so tekom leta prejela tudi številne nagrade in mednarodna priznanja, čestitkam programskim ustvarjalcem se je pridružila tudi komisija.

Petra Ložar, predsednica komisije:

3. Komisija za kulturne in umetniške programe

Komisija za kulturne in umetniške programe je do meseca maja 2020 delovala v sestavi Jelka STERGEL, Mija ALEŠ, Branka BEZELJAK, Janez JUHANT, Mitja ROTOVNIK, Jaroslav SKRUŠNY in Matej WEISSENBACH, v mesecu juniju pa so se ji pridružili Nastja FLRGAR, Alenka GOTAR, Slavko KMETIČ in Gašper SALOBIR namesto štirih članov, ki jim je potekel mandat v programskem svetu in s tem tudi članstvo v komisiji. Komisijo vodi Jelka Stergel. Komisija se je sestala na petih rednih sejah.

Komisija se je seznanila s Poročilom o izvajanju Strategije javnega zavoda RTV Slovenija. Ob tem je bilo opozorjeno na skrb vzbujajoči trend zmanjševanja premiernega programa Televizije Slovenija v domala vseh segmentih, kar je logična posledica krčenja finančnih sredstev. V razpravi je bilo poudarjeno, da bi predloženo poročilo moralo vsebovati bolj jasne okvirje uresničevanja strategije, predvsem pa jasnejše usmeritve, katerim vsebinam se bo dalo prednost v bodoče, zlasti pa vizijo na področju TV nadaljevanj in filmov. Vodstvu je priporočila, naj strategijo posodobi in pri tem v kar največji meri upošteva pozitivne izkušnje delovanja v obdobju epidemije, spletni portal pa opredeli kot sestavni del uredništev. Kot primer dobre prakse je bila izpostavljena sinergija pri ustvarjanju novih glasbenih vsebin v primeru oddaje Koncert doma – izvorni lastni program, ki bi morala postati eden od strateških ciljev. Iz poročila je mogoče tudi jasno razbrati kadrovske težave javne RTV, ki jo bolj kot število pesti struktura in razporeditev kadrov ter vprašanje nujnega pomlajevanja le teh. Ob tem je bilo poudarjeno, da je potrebno zagotoviti ustrezno usposabljanje strokovnih in specifičnih profilov za produkcijo zahtevnejših lastnih igranih projektov. Zaradi kadrovskega krča je ujeta tudi produkcija lastnih vsebin, a težave verjetno ne bo mogoče odpraviti le s povečanjem RTV prispevka. Bistven del strategije pa je izvajanje glavnih strateških projektov in možnosti oddajanja programov prek različnih platform in naprav. Veliko bo temu prispeval tudi projekt videa na zahtevo, ki je pomemben predvsem zaradi zavedanja, da »kultura ni brezpogojno in vedno zastoj« in da je potrebno avtorske in izvajalske pravice dosledno spoštovati. Vodstvu je bilo priporočeno, naj sistem čimprej vzpostavi, uporabnikom pa podrobno predstavi problematiko zaščite avtorskih pravic tako, da bo jasno, da gre za dodatno ponudbo javne RTV.

Ob letnem poročilu so člani ugotavljali, da so bile načrtovani projekti igranega programa uspešno realizirani in menili, da so bili z nadaljevanjo Jezero doseženi v vseh ozirih zelo visoki profesionalni standardi, z izjemo tonskega dela, ki ni izpolnil visokih kvalitativnih pričakovanj (čeprav slovenski tonski mojstri slovijo po kvalitetni tonski obdelavi in so v kooprodukcijah zelo zaželeni tudi s strani tujih partnerjev). Ne glede na zdrs v tonskem delu, je nadaljevanje Jezero pomenila velik kvalitativni premik v produkciji Televizije Slovenija in vzpostavila standarde, vključno s promocijo, ki jim bodo komercialne televizije težko sledile, kar nenazadnje dokazujejo tudi podatki o doseženi gledanosti nadaljevanke. Posebne pohvale je bila deležna pestra ponudba zelo kvalitetnih dokumentarnih, tudi nekaj izvrstnih domačih filmov in oddaj ter izbor tujega programa, zlasti filmov evropske produkcije (Kino Kekec je niša, ki bi jo javna RTV morala ohraniti v svoji ponudbi). Izpostavljen je bil tudi izjemen prispevek Val-a 202 in ARS-a k izvorni slovenski glasbeni ustvarjalnosti in poustvarjalnosti (Izštekani, Živooke) in kulturi govora (Jezikanja) ter izraženo upanje, da bo tovrstnih oddaj in prispevkov še več. Enake pozornosti pa si zaslužijo tudi glasbeniki obeh orkestrrov RTV Slovenija, ki svojo kvaliteto, primerljivo z evropskimi glasbenimi sestavi, dokazujejo vedno znova na koncertih.

Tudi ob periodičnih poročilih o realizaciji programskih vsebin je bil pohvaljen izbran okus pri izboru dokumentarnih in ostalih filmov oz. nabor kvalitetne tuje produkcije igranega in dokumentarnega

programa, raznovrstnega tako po produkciji kot kategorijah filmov. Kvalitetna je tudi domača dokumentarna produkcija (nedavno predvajan kvaliteten dokumentarni film o baletu). Komisija je posebej pohvalila programsko vodstvo in ustvarjalce, da jim je uspelo v težkih razmerah epidemije zagotoviti pestro in kvalitetno programsko ponudbo. Ob tem je bilo tudi opozorjeno na izjemen pomen prenosov klasičnih koncertov. Poudarjeno je bilo tudi, da je kulturne vsebine potrebno približati čim širšemu krogu občinstva tudi s sodobnimi pristopi in jih nadgrajevati na novih platformah (npr. zvočna knjiga, OTT). Posebno skrb kaže še naprej posvečati kakovosti jezikovne izgovorjave - javna RTV se od drugih medijev loči prav po skrbi za slovenski jezik. Ob tem so bil posebej izpostavljene izobraževalne vsebine, ki so bile v času korona krize izjemno kvalitetne in v veliko pomoč šolski mladini. Posebej so bili pohvaljeni koncerti lastnih ansamblov ter nedeljski prenosi koncertov, v razmislek pa predlagana ponovna uvedba oddaj, namenjenih alternativni kulturi nasploh. Predlagano je bilo tudi, naj se programska odstopanja od veljavnega programskega načrta v času epidemije verificirajo v obliki rebalansa, saj odražajo programske spremembe, ki so bile nujne in izvedene v času zdravstvene krize, vnaprej pa bodo sledile finančno pogojene programske spremembe.

Komisiji je bil predstavljen triletni mednarodni projekt Radio Z oz. Radio za malčke – spletni kanal za izobraževalne vsebine za različne ciljne skupine in prizadevanja uredništva Programa Ars, ki so se rezultirala s pridobitvijo evropskih sredstev za izvedbo projekta za daljše obdobje. Komisija je sprejela na znanje, da se epidemija in financiranje po dvanajstih odražata tudi na področju načrtovanih igranih projektov. Prišlo je do zamika pri razpisu, zaradi negotovih epidemioloških razmer pa je vprašljivo tudi snemanje nadaljevanj. Ob napovedih finančnega poslovanja do konca leta je bilo ugotovljeno, da se nakazuje drastično krčenje programa na področju kulturno umetniških vsebin (program ARS) in da gre za resne posege v konstitutiven del programa RTV Slovenija – v kulturno umetniški program in lastno AV produkcijo.

Komisija je z zadovoljstvom sprejela na znanje, da je odzivnost na video na zahtevo in nasploh na objavljene programske vsebine na spletu nad pričakovanji, vse vsebine pa so zaenkrat brezplačne za plačnike RTV prispevka. Ugotovljeno je bilo tudi, da je za projekt videa na zahtevo prek ZKP-ja vzpostavljena platforma, projekt pa je nekoliko zastal v vsebinskem smislu, predvsem na račun še neurejenih avtorskih pravic. Ob tem je bilo predlagano, naj se avtorske oz. distribucijske pravice v prihodnje urejajo spotoma vsaj za nove programske projekte, pri čemer je potrebno vzpostaviti sistem pridobivanja pravic in pri tem ločiti odkupe za lastne programske potrebe in distribucijo v tržne namene. Podrobno so ji bila predstavljena tudi pravila javne RTV za uporabo oz. nadaljnjo prodajo arhivskega gradiva. Komisija pa je večkrat opozorila, da sklep programskega sveta oz. predlog, da se v statutu javnega zavoda opredeli postopek sprejemanja Pravilnika o javnem razpisu za izdelavo filmov neodvisnih producentov ob soglasju programskega sveta, še vedno ni realiziran.

Tudi ob letnem poročilu varuhinje je bilo ugotovljeno, da odzivi gledalcev potrjujejo veliko zanimanje, ki ga je med občinstvom vzbudila nadaljevanka Jezero. Sicer pa so bili kulturno umetniški programi in še posebej dokumentarni in izobraževalni programi s strani poslušalcev in gledalcev v letu 2019 deleži predvsem pohvale. Tudi v času epidemije so med odzivi prevladovala pohvale (nadaljevanka V imenu ljudstva; izbor tujega igranega programa in dokumentarnega programa; vključitve Televizije Slovenija v izobraževalne projekte oz. v podporo šolskim institucijam; opazen je bil povečan obseg bogoslužij), pripombe pa so se v večjem delu nanašale na kulturo dialoga in rabo slovenskega jezika ter dostopnost programov prek spleta (spletni arhiv). Ob uvajanju Videa na zahtevo je varuhinja priporočila temeljito obveščanje občinstva o možnostih uporabe tovrstne storitve.

Jelka Stergel, predsednica komisije

4. Komisija za razvedrilne in športne programe

Komisija za razvedrilne in športne programe je do meseca maja 2020 delovala v sestavi Mija ALEŠ, Alojzij BOGATAJ, Gašper SALOBIR, Aleksander HRIBAR, Petra LOŽAR, Robert PAJEK in Jelka STERGEL. Ob zamenjavi osmerice članov programskega sveta se je v mesecu juniju komisiji pridružila mag. Alenka GOTAR namesto Alojzija Bogataja, v mesecu novembru pa je v dogovoru z Jelko Stergel njeno mesto v komisiji prevzel dr. Leon OBLAK. Komisijo vodi Mija Aleš. Komisija se je sestala na petih rednih sejah.

Ob poročilu o izvajanju Strategije razvoja javnega zavoda RTV Slovenija 2018 – 2020 je bilo izraženo mnenje, da bi zavod potreboval strategijo reševanja problemov, jasno opredeljene cilje in ukrepe za njihov doseg po posameznih letih. Izpostavljeno je bilo tudi vprašanje smotnosti letnih planov, saj vse kompleksnejši programski projekti, prehodi na nove platforme, itd. terjajo učinkovitejše načrtovanje kadrovskih in tehničnih resursov ter nenazadnje organizacijskih struktur za več let vnaprej. Opozorjeno je bilo na izostanek lastne produkcije v razvedrilnem programu Televizije Slovenija in podano mnenje, da bi razvedrilni program javne TV potreboval jasno strategijo oz. natančno opredeljene strateške usmeritve in jasno zastavljene cilje, ki bi jim bilo mogoče slediti, da v bodoče ne bodo najbolj gledane in »paradne oddaje« tega programa tuje licenčne oddaje in ponovitve lastne produkcije preteklih let. V strategiji razvoja javne RTV bi se morale odraziti tudi dobre prakse, ki so se izkazale med epidemijo. Med drugim je bilo izraženo tudi pričakovanje, da bo vodstvo glede na programske spremembe v času epidemije in glede na finančno situacijo spremenilo strateški dokument tako, da bo javna RTV lahko uresničevala programske cilje in poslovala finančno vzdržno.

Tudi ob poročilu o realizaciji programsko produkcijskega načrta za leto 2019 je bila izražena zaskrbljenost nad upadanjem deleža lastne produkcije v skoraj vseh programskih sklopih, a tudi opozorjeno na neizkoriščene priložnosti za obogatitev programske ponudbe z boljšim sodelovanjem med radijskim in TV programom (npr. prenos spremljevalnega programa Vala 202 v Planici 2020; Infokanal naj se nadomesti s prenosom Živook, ki jih je sicer mogoče spremljati le prek spleta; itd.). V ta namen je bilo vodstvu predlagano, naj prouči možnosti za primernejšo vizualizacijo radijskih oddaj, ki se sedaj predvajajo prek podcastov.

Komisija se je v mesecu juniju seznanila z nujnimi posegi v program in z delovanjem uredništev v času epidemije. Spremembe programsko produkcijskega načrta in predlog finančnega načrta za leto 2020 pa je obravnavala skupaj z Komisijo za kulturne in umetniške programe v mesecu juliju. Ob tem so člani komisije izrekli pohvalo uredništvom za uspešno prilagoditev na novo situacijo in poudarili, da je RTV Slovenija s svojo odzivnostjo znova pokazala primat v slovenskem medijskem prostoru. Z zadovoljstvom so sprejeli na znanje, da so bile v tem času ohranjene vse načrtovane oddaje, čeprav produkcijsko prilagojene epidemiološkim razmeram, in da so dosegale praviloma zelo visoko poslušanost in gledanost (posebej sta bila izpostavljena celotna ponudba Vala 202 in oddaja Slovenski pozdrav). Na primeru koncertov Vala 202 pa se je tudi izkazalo, kaj vsi trije mediji v resnici zmorejo in lahko dosežejo, ko stopijo skupaj. Pohvaljen je bil širok izbor kvalitetne glasbene ponudbe Radia Slovenija, a upoštevajoč pričakovanja gledalcev in poslušalcev vodstvu predlagano, naj razmisli o strukturirani glasbeni ponudbi I. in II. programa Radia Slovenija ter večji zastopanosti »ljudskih« in zimzelenih napevov na prvem programu. Ob tem je bilo tudi opozorjeno, da mora tudi glasbeni izbor v razvedrilnih oddajah TV Slovenija slediti kriterijem, ki pritičejo javni TV in tudi v tovrstnih oddajah zagotoviti pluralnost glasbene ustvarjalnosti. Predlagano pa je bilo, naj se sredstva na račun odpovedane Evrovizijske prireditve in Eme, preusmerijo v Slovensko popevko in se s tem glasbenim ustvarjalcem omogoči nastopanje (vsaj pred ekranom) v času, ko je odpovedana vrsta velikih glasbenih dogodkov, oddaja Videotrak pa popestri in razširi krog ustvarjalcev ter vsebinsko približa širšemu krogu gledalcev ali pa se bogati ponudbi kvalitetne slovenske glasbe nameni še kakšna oddaja.

Komisija je posebej obravnavala Poročilo o uspešnosti Razvedrilnega programa TV Slovenija. Ob tem je bilo ugotovljeno, da je razvedrilnemu programu, kljub finančnim težavam in zahtevnim

produkcijskim pogojem, uspelo ohraniti in realizirati vse načrtovane oddaje, a kljub ugodnim podatkom o gledanosti, izostajajo programski presežki. Ob pregledu realizacije športnega programa, ki je kljub izpadu športnih tekmovalcev uspel poslušalcev in gledalcev vsakodnevno ponuditi nekaj športne vsebine, je bilo predlagano, naj v tem času več pozornosti nameni »manjšim« oz. domačim športnim dogodkom in ligam ter manj atraktivnim športom in pri tem okrepi sodelovanje z MMC-jem. Več pozornosti in programskega prostora, predvsem pa enakovredna obravnava pa se mora zagotovi tudi športnikom invalidom. Ob tem je bil izpostavljen tudi problem pridobivanja pravic za športne prenose v prihodnje. V razmislek je bilo predlagano tudi primernejše oz. manj izpostavljeno umeščanje oglasnih blokov v oddajah kot je Ema freš ter preverba korektnosti posrednega oglaševanja prek opreme športnih novinarjev in komentatorjev.

Komisija je obravnavala tudi letno poročilo in mesečna poročila varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev. Več odzivov je bilo na račun etičnih meril v razvedrilnih (najpogosteje satiričnih) oddajah, kar programske ustvarjalce opozarja, da za razvedrilni in športni program veljajo enaki standardi in etična merila kot za preostale dele programa. V času korona krize je varuhinja prejela povečini pozitivne odzive s pripombo, da gledalci v kriznem času pogrešajo oz. želijo več razvedrila. Gledalci so opazili tudi sinergijo med radijem in televizijo in skupne akcije kot je bila budnica. Komisija se je podrobno seznanila z burnimi odzivi občinstva in pojasnili uredništva v zvezi s pripetljajem v oddaji Vikend paket. Člani komisije so podprli ugotovitve varuhinje, da se v oddaji v živo lahko primeri marsikaj, a je vselej potrebno to tudi upoštevati pri pripravi oddaje in se nanje primerno odzivati. Zdrsi se dogajajo in se bodo dogajali, problem pa je, da v uredništvih na tovrstne napake prehitro pozabijo in sodelovanje s takimi gosti nadaljujejo.

Mija Aleš, predsednica komisije:

5. Komisija za multimedijske vsebine

Komisija je delovala v sestavi Matjaž JUHART- predsednik, Alojzij BOGATAJ, Aleksander HRIBAR, Matej KOŠIR, Žiga KUŠAR, Robert PAJEK, in Matej WEISSENBACH do meseca maja. V mesecu juniju se je komisiji pridružil Andrej PREBIL na mesto Mateja Weissenbacha, ki mu je prenehal mandat člana programskega sveta. Ob ponovnem imenovanju za člana programskega sveta je članstvo v komisiji nadaljeval Alojz BOGATAJ. Komisijo vodi Matjaž Juhart. Komisija se je v letu 2020 sestala na petih rednih sejah.

Komisija z multimedijske vsebine se je seznanila z izvajanjem Strategije javnega zavoda RTV Slovenija in ugotovila, da se strateške usmeritve in cilji izvajajo, a tudi, da je izvajanje strategije tesno povezano s finančno stabilnostjo javnega zavoda. Ob tej so člani komisije podprli odločitev, da se v okviru RTV-ja ne bodo razvijale programske aplikacije, ki jih je mogoče pridobiti na trgu. S pomlajevanjem novinarskih kadrov pa se povečujejo tudi možnosti (v tehničnem smislu ni nobenih ovir) za postopno uvajanje multimedialnosti. Ponovno pa je bilo izpostavljeno tudi vprašanje statusnega položaja MMC-ja, kjer je komisija podprla predlagane spremembe statuta javnega zavoda, podprl jih je tudi programski svet, ne pa tudi nadzorni svet. Ob koncu leta se je seznanila z vizijo vodstva RTV Slovenija glede nadaljnjega razvoja multimedijskega centra. Komisija vztrajala na zahtevi, da vodstvo doreče nadaljnje delovanja MMC-ja v okviru obstoječe ureditve in primerno uredi vprašanje odgovornega urednika za vsebine, ki se ustvarjajo in objavljajo v okviru multimedijskega centra.

Tekom leta je bilo tudi večkrat izpostavljeno vprašanje sodelovanja med uredniki dnevno informativnega programa radia, televizije in MMC-ja. Na poseben poziv sta bila komisiji predložena protokola o sodelovanju uredništva za nove medije z uredništvu radijskih in televizijskih programov. Na znanje pa je sprejela tudi zagotovilo generalnega direktorja, da je na tem področju opazen velik napredek (npr. projekt Jezero), ki ga bo potrebno nadgraditi s protokolom za dolgoročneje projekte, kjer bo izkazan interes za skupno delovanje vseh treh medijev. Ob tem je komisija pozvala vodstvo, naj ji predstavi dosedanja napredek v snovanju integracije deska in izzive na tem področju.

Ob obravnavi letnega poročila za leto 2019 so člani komisije ugotavljali, da je bila večino zastavljenih nalog realiziranih, med njimi tudi projekt obvezne registracije uporabnikov, ki je povezana z bazo RTV plačnikov in po oceni komisije uspešno tudi prenova spletne strani. Dejansko uspešnost oz. učinke prenove spletne strani bo mogoče oceniti na podlagi konkretnih podatkov. Ob tem je bilo tudi opozorjeno, da je v prvih dveh mesecih leta 2020 portal RTV Slovenija dosegel nivo kličanosti, kot ga še nikoli ni imel, kar potrjuje, da je MMC s prenovo naredil velik preskok in tudi, da doseg ne bi smel biti kriterij uspešnosti spletne strani javnega medija, saj se poslanstvo le te bistveno razlikuje od drugih medijev. Člani komisije so pohvalili tudi številne vsebinske projekte MMC-ja, zlasti projekte na področju solidarnosti in razkrivanja problemov marginalnih skupin (Humanitarček, Botrstvo, itd.) in izrekli pohvalo sodelavcem MMC-ja za opravljeno delo. Ob periodičnem poročilu so nekateri člani menili, da javna RTV v obravnavanem obdobju v novičarskem delu ni izkazovala primerne, nepristranskega odnosa do nove vlade in imeli pomisleke glede poročanja iz tujine, a tudi, da je bilo v obravnavanem obdobju, kljub posebnim razmeram v času epidemije, opravljeno veliko delo, za kar je treba izreči priznanje sodelavcem MMC-ja.

V razpravi ob predlogu programske produkcijskega načrta in finančnega načrta je bilo predlagano, naj se razmisli o možnosti, da bi se prek MMC-ja pokrivali športni dogodki, za katere TV Slovenija ne uspe pridobiti pravic predvajanja ali dogodki, ki jih TV Slovenija ne predvaja, a javnost vendarle pričakuje, da jim jih bo posredovala javna RTV. Predlagano je bilo tudi, naj se na portalu poseben prostor nameni mladini, saj gre za populacijo, ki si jo javna RTV želi pridobiti kot redne gledalce in poslušalce, a jim bo v ta namen potrebno programske vsebine ponuditi na sodobnejših platformah.

Ob mesečnih poročilih varuhinje, je komisija ugotavljala, da se največ odzivov uporabnikov nanašana na komentarje, zato se je v razpravah večkrat izpostavljala njihovo smiselnost. Člani komisije so ugotavljali, da se kultura komuniciranja prek spletnih strani znižuje, zato je potrebno najti ustrezno rešitve, ki ne bodo bistveno vplivale na obiskanost. Menili so, da je potrebno dosledno uveljavljati pravila komentiranja. Kot možne rešitve pa predlagali, da so komentarji dopustni pod pogojem, da se komentatorji identificirajo, za neprimerne komentarje pa vzpostavi »kazenska« odgovornost. V razmislek je bil predlagan tudi dosleden izbris komentarjev, ki se nanašajo na že izbrisan komentar. Glede na različna stališča znotraj zavoda, je bilo dogovorjeno, da bo komisija razpravo nadaljevala, ko bo prejela usklajeno stališče vodstva RTV Slovenija glede blogov in komentiranja na spletni strani MMC-ja.

Upoštevajoč številne odzive na račun podnaslavljanja za gledalce z okvaro sluha je bila na priporočilo komisije oblikovana Delovna skupina za pripravo strategijo razvoja podnaslavljanja in prepoznavne govora, ki je preučila možnosti živega podnaslavljanja za gluhe in naglušne in nakazala usmeritve za nadaljnje delo. Ugotovljeno je bilo, da v doglednem času ni mogoče pričakovati ustrezne rešitve, ki bi omogočalo podnaslavljanje v realnem času (gre za kompleksen projekt, ki ga javna RTV ne more razvijati sama). Člani komisije so izrazili obžalovanje zaradi neodzivnosti Ministrstva za kulturo in pozvali invalidske organizacije, naj aktivneje pristopijo k reševanju problema. Ob dejstvu, da potreba po podnapisih v realnem času narašča (to se je potrdilo tudi v času epidemiološke krize), je ta hip mogoče zagotoviti le, da se obstoječi način zagotavljanja podnapisov optimizira. Zato je komisija z zadovoljstvom sprejela na znanje, da bo s pomočjo tehnološke nadgradnje v kratkem avtomatizirano podnaslavljanje programov RTV Slovenija, kar bo Službi za podnaslavljanje precej olajšalo delo. Razpravo pa bo komisija nadaljevala skupaj s Komisijo za tehnična vprašanja in v navzočnosti strokovnjakov s področja govornih in jezikovnih tehnologij.

Ob pripombah uporabnikov na račun oteženega dostopa do vsebin na portalu, je bilo predlagano, naj se novosti in spremembe na portalu (npr. ukinitvev RTV 4D predvajalnika in iskalnika vsebin) v bodoče vnaprej najavijo ter uporabnikom podrobno obrazložijo in predstavijo, razmisli pa tudi o nujnosti posegov v aplikacije in domisli strategija na tem področju. Komisija je priporočila, naj radijski in televizijski programi ter multimedijски center okrepijo usklajeno skupno promocijsko akcijo ter gledalcem, poslušalcem in uporabnikom objavljenih vsebin MMC-ja učinkoviteje predstavijo dejavnosti in delovanje RTV Slovenija. Menili so tudi, da je potrebno doreči politiko poimenovanja

oddaj in špic v smislu poenotenja in posodobitve oz. prilagoditve sodobnim trendom in medijem ter da bi MMC moral novosti bolje promovirati (se pohvaliti) in jih skozi promocijo približati uporabnikom.

Komisija se je seznanila s problematiko in novostmi v delovanju portala za Slovence v sosednjih državah. Ob tem je bilo izraženo zadovoljstvo, da se je po daljšem obdobju spletna stran obnovila, v razmislek pa predlagano, naj se umesti na bolj vidno mesto, spletno stran pa razdeli po (4) državah, kar bi portalu zagotovilo večjo preglednost. V vsebinskem smislu bo spletno stran potrebno še dopolnjevati, dobrodošli pa so že spletni naslovi pomembnih manjšinskih ustanov. Dogovoriti bi bilo treba tudi sistem, po katerem bi spletna stran RTV-ja povzemala pomembne informacije, prisotne na spletnih straneh manjšinskih organizacij in ustanov.

Matjaž Juhart, predsednik komisije

6. Komisija za programske vsebine, namenjene Slovincem v sosednjih državah

Komisija za programske vsebine, namenjene Slovincem v sosednjih državah je do meseca junija delovala v sestavi dr. Janko MALLE (Avstrija), Walter BANDELJ (Italija), Andrea KOVACS (Madžarska), Marjana MIRKOVIČ (Hrvaška), Branka BEZELJAK, Marja DORA in Janez JUHANT. V mesecu je Branki Bezeljak in Marjanu Dori pretekel štiriletni mandat v programskem svetu in s tem tudi članstvo v komisiji. Komisiji se je pridružila Mija ALEŠ. Komisijo vodi dr. Janko Malle. Komisija je imela dve seji, od tega eno na sedežu ORF-a v Celovcu.

Komisija se je v pogovoru s predstavniki društev in združenj Koroških Slovencev seznanila z možnostmi in predlogi zamejskih organizacij in tudi z možnostmi sodelovanja med RTV Slovenija in uredništvom slovenskega programa ORF-a in Radijem Agora. Skupaj z Komisijo za regionalne programske vsebine je obravnavala planske dokumente in poročila o realizaciji le teh. Podala je predloge za pokrivanje pomembnih dogajanj zamejstvu v letu 2021. Ob tem pa je izpostavila vprašanje sprejema programov RTV Slovenija v zamejstvu in izrazila pričakovanje, da bo vodstvo poskusilo urediti vprašanje dostopa do mobilnih aplikacij, ki bi Slovincem v sosednjih državah omogočale sprejem programov RTV Slovenija s pomočjo sodobnih komunikacijskih tehnologij. Čeprav je na podlagi poročila vodja MMC-ja o novostih v delovanju spletne strani za Slovence v sosednjih državah bilo izraženo zadovoljstvo, da se je po daljšem obdobju spletna stran obnovila, je bilo v razmislek predlagano, naj se umesti na bolj vidno mesto, spletno stran pa razdeli po (4) državah, kar bi portalu zagotovilo večjo preglednost. V vsebinskem smislu bo spletno stran potrebno še dopolnjevati, dobrodošli pa so že spletni naslovi pomembnih manjšinskih ustanov. Dogovoriti bi bilo treba tudi sistem, po katerem bi spletna stran RTV-ja povzemala pomembne informacije, zgoščeno prisotne na spletnih straneh manjšinskih organizacij in ustanov. Predlagano je bilo tudi, naj se za potrebe delovanja portala poskuša pridobiti dodatna sredstva ob letnih razpisih Urada za Slovence v sosednjih državah zato, da se spletna ponudba tudi obogati. V ta namen je bilo dogovorjeno, da bo delovanje in vizijo spletne strani za Slovence v sosednjih državah podrobneje opredelila delovna skupina v sestavi Janko Malle, Valter Bandelj, Andrea Kovacs in Marjana Mirkovič.

dr. Janko Malle, predsednik komisije:

7. Komisija za regionalne programske vsebine

Komisija je delovala v sestavi Branka BEZELJAK - predsednica, Marija ALEŠ, Matej KOŠIR, Damir OREHOVEC, David RUNCO, Viki TWRDY ter Igor PRODNIK. V mesecu juniju sta se na mestih Branke Bezeljak in Damirja Orehovca komisiji pridružila dr. Ivan ŠTUHEC in Andrej PREBIL. V mesecu decembru je članstvo v komisiji prenehalo še Igorju Prodniku. Vodenje komisije je prevzel David Runco. Komisija se je sestala na šestih sejah, planske dokumente pa obravnavala skupaj s Komisijo za informativne programe ter Komisijo za programske vsebine, namenjene Slovincem v sosednjih državah.

V razpravah je bilo večkrat poudarjeno, da regionalni programi dobro opravljajo delo in izvajajo svoje poslanstvo, vse bolj pomembno vlogo, če že ne ključno, pa imata regionalna centra tudi pri pokrivanju dogajanj v zamejstvu. Glede na kadrovske in materialne reze, ki sta jih bila regionalna centra deležna v zadnjih letih, je bila v ta namen predlagana tudi ustrezna kadrovska okrepitev. Večkrat je bilo poudarjeno, naj se pomembnejše regionalne vsebine in vsebine za Slovence v sosednjih državah ustrezno integrirajo v vseh programih javne RTV. Komisija je podrobno obravnavala programske spremembe v regionalnih programih in v primeru posegov v oddajo Dobro jutro od vodstva terjala, da doreče sodelovanje uredništev regionalnih TV programov v tej oddaji. Ob zaključku leta je tudi ugotovila, da je vodstvo to vprašanje uspešno razrešilo. Predlagana je bila tudi ponovna uvedba oddaje o morju, kot celoletno oddajo s stalnim terminom predvajanja.

Člani komisije so pohvalili ustvarjalce radijskih in televizijskih regionalnih programskih vsebin, ki so v težkem obdobju epidemije z odliko opravili svoje delo in upravičili svoje poslanstvo. Posebno pohvalo pa si je zaslužil tudi projekt ob 1000 obletnici požiga narodnega doma v Trstu.

David Runco, predsednik komisije

8. Komisija za tehnična vprašanja

Komisiji za tehnična vprašanja, ki je delovala v sestavi Alojzij BOGATAJ, Žiga KUŠAR, Robert PAJEK, Igor PRODNIK, Špela (Vrtačnik) TROBEC, sta se v mesecu juniju pridružila še Slavko KMETIČ in Rok HODEJ. Komisijo vodi Žiga Kušar. V letu 2020 se je sestala na devetih sejah.

Komisija je ob obravnavi poročila o izvajanju načrtovanih investicij v obdobju 2018 – 2020 ugotavljala, da je stanje zaskrbljujoče, saj zaradi negotove finančne situacije zastaja realizacija nujnih investicij, s tem pa nastaja dodatna materialna škoda. Podrobno je obravnavala realizacijo investicij v letu 2019 in realizacijo spremljala tudi med letom, ko so se investicijske prioritete prilagajale finančnim zmožnostim v okviru financiranja po dvanajstinah. Opozorjeno je bilo na težave in posledice, ki ga utegne imeti na daljši rok začasno financiranje po dvanajstinah. Podrobno so bile predstavljene tehnične možnosti in strategija zavoda oz. OE Oddajniki in zveze v zvezi z multipleksom R2 in R3 ter perspektive FM omrežja. Nadaljnji razvoj in širitev DAB sistem je za RTV Slovenija izjemnega pomena tudi zaradi vse večjih težav pri zagotavljanju signala lastnih radijskih programov prek FM omrežja (nap. program RSi ne bo slišen ob Italijanski meji, ker se oddajniku Zajčica izteka dovoljenje za oddajanje in ga zaradi odnosov med državama ne bo mogoče podaljšati). Komisija se je podrobno seznanila tudi z opravljenim delom na področju digitalizacije filmskega arhiva in z načrti za leto 2021 na tem področju

V letu 2020 pa je bilo potrebno investicije prilagajati tudi potrebam v času epidemije. Seznanila se je z izvedenimi ukrepi za zagotavljanje delovanja produkcije programov v času razglasitve rizičnih razmer zaradi epidemije COVID-19 in izrekla priznanje vsem sodelavcem RTV Slovenija, še posebej v tehničnih in zalednih ekipah, ki so omogočile nemoteno produkcijo radijskih in televizijskih programov, vodstvu produkcijskih enot pa čestitala za uspešno prilagajanje produkcijskih procesov potrebam programov v času epidemije. Komisija predlagala, naj se vodstvu priporoči, da za dobro opravljeno delo v času epidemije primerno nagradi tudi sodelavce v produkcijskih enotah.

Seznanila se je z izčrpnim poročilom o izpadu poslovno informacijskega sistema in izreka pohvalo ekipi in vodji Informatike za pogumno odločitev ter opravljeno delo – njihovi prizadevnosti gre zahvala, da uporabniki praktično niso občutili izpada.

Skozi celo leto je spremljala uvajanje produkcijskega sistema Dalet v programih Radia in TV Slovenija največje investicije zavoda v letu 2020, ki je v tehničnem smislu kljub oteženem komuniciranju v času epidemije potekalo nemoteno. Podrobno je bil predstavljen načrt izvedbe projekta in uvajanja produkcijskega sistema Dalet v radijskih in TV programih ob tem pa poudarjeno, da si vodstvo prizadeva, da bi se z novim produkcijskim sistemom, spremenili tudi procesi dela. V ta namen bodo za uporabnike (predvsem informativni program) organizirane posebne delavnice, sistem pa v čim večji

meri prilagojen novim možnostim in potrebam programov. MMC se bo v prvi fazi temu priključil v delu, ki zadeva produkcijo AV arhiva. Žal so se prvotno načrtovane aktivnosti morale prilagoditi dejanskim možnostim v času epidemije. Ob koncu leta je steklo tudi interno izobraževanje (cca. 800) uporabnikov Televizije Slovenija na daljavo. V kolikor ne bo večjih zapletov, bo mogoče nov produkcijski sistem predati v uporabo ob koncu prve polovice prihodnjega leta.

Ob napovedani spremembi medijske zakonodaje se je s tehničnega vidika seznanila z možnostmi in posledicami izločitve OE Oddajniki in zveze in sistema RTV Slovenija. Komisija se je seznanila tudi z razvojem novih DAB+ omrežij in priporočila spremljanje nadaljnjega razvoja in novih tehnologij s strani OE Oddajniki in zveze. Podrobno so ji bile predstavljene tudi OTT platforme. Komisija je podprla odločitev vodstva in tehnične ekipe, da se platformo 4D nadomesti z OTT platformo ter da se v namen software pridobi pri tehnološko in finančno najustreznejšemu ponudniku. Ob pregledu posredovanja programov RTV Slovenija prek kabelskih in IP operaterjev je komisija priporočila vodstvu, naj razišče možnosti izobraževanja gledalcev glede uporabe modernih TV sprejemnikov kot tudi možnosti za sodobnejši način podnapisov kot je Teletext.

Komisija je podprla namero, da se za potrebe delovanja programskega sveta v bodoče pripravi testno okolje na komunikacijski platformi MS Teams in v nadaljevanju podprla aktivnosti za prehod na novo komunikacijsko okolje za delovanje programskega sveta in komisij ob ustrezni tehnični podpori Informatike.

Komisija se je sprotno seznanjala s poročili varuhinje in ugotavljala, da se tehnične službe ustrezno odzivajo na ugotovitve varuhinje. Na podlagi odzivov poslušalcev in gledalcev obravnavala problem z razumevanjem govora v nadaljevanju Jezero. Sprejela je na znanje ugotovitve posebne delovne skupine ter podrobna pojasnila vodstva. Podprla je napovedane korekcije in priporočila, naj se gledalcem poda kompetentno pojasnilo. Podano ji je bilo tudi podrobno pojasnilo v zvezi z ozvočenjem sodelujočih v intervjuju s predsednikom Vlade RS, komisija pa je izrazila obžalovanje, da je prišlo do take tehnične napake in izrazila pričakovanje, da bo vodstvo v prihodnje zagotavljalo ustrezne pogoje, da do tovrstnih napak ne bo prihajalo. Ob tem pa se je podrobno seznanila tudi s standardi za terensko delo oz. prenose športnih dogodkov, prenose maš in informativnega programa na terenu.

Komisija je vodstvu priporočila, naj vzpostavi spletno mesto za prevzem slikovnega gradiva zunanjih sodelavcev oz. udeležencev. Podala je pobudo za spremembo formata Vremenske napovedi, na eni naslednjih sej pa bo v navzočnosti članice programskega sveta obravnavala tudi problematiko vidnosti in čitljivosti podnapisov.

Žiga Kušar, predsednik komisije

9. Žirija za podelitev nagrade Franeta Milčinskega Ježka

Programski svet RTV Slovenija je na 13. seji, dne 20.5.2019 imenoval Žirijo v sestavi Gabrijela GRUDEN, Gregor DEKLEVA, Aleša VALIČ, Slavko HREN, Branka BEZELJAK, Mitja ROTOVNIK in Gašper SALOBIR za mandatno obdobje 2019 – 2021. Žirija je na 1. seji za predsednika izvolila Slavka Hrena, ki je tako Žirijo za podelitev nagrade Franeta Milčinskega ježka vodi že drugi mandat. Žirija se je v letu 2020 sestala na eni seji in nagrajenca za leto 2020 izbrala med 5 predlogi, ki jih je prejela na podlagi javnega razpisa. Žirija se je soglasno odločila da nagrado Franeta Milčinskega Ježka za leto 2020 prejme Vlado Kreslin. Nagrada je bila podeljena v okviru nedeljske oddaje Vikend Paket.

Slavko Hren, predsednik žirije

10. Delovna skupina za poslovnik

Delovna skupina v sestavi Matej WEISSENBACH – vodja, Žiga KUŠAR, Špela VRTAČNIK ter Ciril BAŠKOVIČ se je ob menjavi mandatov v mesecu maju in s tem prenehanju mandata vodji delovne

skupine, kadrovsko okrepila. Delovni skupni so se pridružili Alojz BOGATAJ, Rok HODEJ in Robert PAJEK, vodenje delovne skupine pa je prevzel Žiga KUŠAR.

Delovna skupina je na podlagi sklepa programskega sveta proučila možnosti glede sklica e-seje programskega sveta zaradi izjemnih okoliščin (npr. COVID-19). Upošteva rešitve, ki sta jih za tovrstne primere v svojih poslovnih že uveljavila Državni zbor RS in Ustavno sodišče RS kot tudi tehnične možnosti javnega zavoda je delovna skupina izoblikovala predlog dopolnitve poslovnika. Predlog dopolnitve poslovnika programskega sveta oz. formalne podlage za izvedbo sej programskega sveta na daljavo v času izrednih epidemioloških razmer je programski svet potrdil na 21. redni seji in s tem vzpostavil formalne pogoje za sklic seje programskega sveta na daljavo v izrednih okoliščinah.

Žiga Kušar, vodja delovne skupine

11. Delovna skupina za spremljanje in analizo medijske zakonodaje

Delovna skupina za spremljanje in analizo sprememb medijske zakonodaje v sestavi Viki TWRDY - vodja, Petra LOŽAR, Jelka STERGEL, Matjaž JUHART, Matej KOŠIR, David RUNCO in Rok HODEJ je na sejah dne, 20. julija 2020 in 18. 8. 2020 podrobno obravnavala napovedane spremembe medijske zakonodaje ter pripravila predlog pripomb na napovedane spremembe Zakona o medijih, Zakona o RTV Slovenija, Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah ter Zakona o slovenski tiskovni agenciji. Programski svet je besedilo v celoti podprl na 4. in 5. korespondenčni seji in pripombe posredoval Ministrstvo za kulturo (dopis z dne 3.8.2020 in dopis z dne 3.9.2020).

Viki Twrdy, vodja delovne skupine

III. DOPISI MINISTRSTVU ZA KULTURO

1. Izjava Programskega sveta RTV Slovenija

Sent: Wednesday, April 8, 2020 1:11 PM

To: 'gp-mk@gov.si' <gp-mk@gov.si>

Subject: Izjava Programskega sveta RTV Slovenija

Spoštovani

gospod minister dr. Vasko Simoniti,

v vednost Vam pošiljam Izjavo Programskega sveta RTV Slovenija, sprejeto na dopisni seji sveta.

S spoštovanjem,

Ciril Baškovič,

predsednik Programskega sveta RTV Slovenija

IZJAVA PROGRAMSKEGA SVETA RTV SLOVENIJA

Programski svet RTV Slovenija je na 3. dopisni seji, ki je potekala v času od 2. do 6.4. 2020, sprejel Izjavo v naslednjem besedilu:

Slovenija živi sredi epidemije, vstopa v gospodarsko recesijo in se srečuje s povečevanjem socialnih težav in stisk ljudi. Priča smo izjemnim prizadevanjem osebja v zdravstvu, v organizacijah oskrbe prebivalstva in zagotavljanja varnosti. Vlada in druge pristojne institucije pripravljajo in izvajajo velike posege v javno življenje ter projekte za podporo prebivalstvu in gospodarstvu. Slovenija se organizirano sooča s kompleksno krizo.

Javni mediji pri tem odigravajo pomembno vlogo obveščanja, seznanjanja, razlaganja, pomirjanja in odprte razprave. RTV Slovenija, osrednji slovenski elektronski javni medij, ki združuje televizijo, radio in splet ter edini olajšuje sprejem osebam s težavami sluha in vida, je v teh okoliščinah opravljanju svojega poslanstva prilagodil programske sheme. Povečal se je obseg ustreznih vsebin predvsem v informativnem programu, v okvirih kadrovskih in žal omejenih finančnih zmožnosti pa RTV izvaja tudi druge, zakonsko predpisane programske vsebine. To terja od vodstva, uredniškega zbora in vseh zaposlenih, še posebej novinarjev, veliko napora in požrtvovalnosti za profesionalno delo, hkrati ob skrbi za samozaščito.

Programski svet RTV Slovenija ceni njihova prizadevanja, jih podpira pri izvajanju nalog v zahtevnih razmerah in jim izreka zahvalo za trud in vsakodnevne programske storitve.

Programski svet RTV Slovenija obenem ugotavlja, da je RTV Slovenija in da so nekateri njeni sodelavci v tem obdobju tarča občasnih napadov, kar otežuje njihovo delo v javno korist. Pluralnost mnenj, odprta dialoškost in kritika so nekatera od trajnih vodil programske politike RTV Slovenija. Programski svet zmeraj podpira pokončno novinarstvo, brez ozira na politično, svetovno nazorsko ali versko pripadnost avtorjev. Po drugi strani je kritika programov, oddaj, nastopov vedno dobrodošla, ker pomaga k izboljšanju. Napade, ki pa bolj ali manj odkrito vsebujejo težnje, ki bi lahko prizadele neodvisnost RTV Slovenija in medijsko profesionalnost njenih sodelavcev, pa Programski svet RTV Slovenija odločno zavrača.

Sledimo parafrazi poslanice Predsednika Republike: enotni bomo bolj učinkoviti pri spopadanju s krizo, toda izključno v okviru demokracije in spoštovanja ljudi.

2. Pripombe na predlog novele Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah

MINISTER ZA KULTURO
dr. Vasko Simoniti
Maistrova 10
1000 LJUBLJANA

Datum: 3. avgust 2020

Spoštovani gospod minister,

Po pooblastilu Programskega sveta RTV Slovenija Vam ob izteku javne razprave pošiljam pripombe in predloge, ki jih je izoblikovala delovna skupina Programskega sveta RTV Slovenija za spremljanje in analizo sprememb in dopolnitev medijske zakonodaje na Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah.

S spoštovanjem

Predsednik
Programskega sveta RTV Slovenija:
Ciril Baškovič, l.r.

Priloga:

Pripombe na predlog novele Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah

Pripombe na
ZAvMS_30_07_2020.†

3. Pripombe in stališča na predlog novel Zakona o medijih, Zakona o Radioteleviziji Slovenija in Zakona o Slovenski tiskovni agenciji

MINISTER ZA KULTURO
Maistrova 10
1000 LJUBLJANA

Ljubljana, 3. septembra 2020

dr. Vasko Simoniti,
Minister za kulturo

ZADEVA: Pripombe k paketu medijske zakonodaje – javna razprava

Spoštovani gospod minister,

Programski svet RTV Slovenija je na dopisni seji, ki se je končala 2.9.2020, odločal o predlogu pripomb posebne delovne skupine k predlogom sprememb in dopolnitev Zakona o medijih, Zakona o RTV Slovenija ter Zakona o slovenski tiskovni agenciji.

Obveščam Vas, da je Programski svet RTV Slovenija na sklepni seji z večino glasov sprejel zgoraj omenjen predlog pripomb. Pripombe in stališča Programskega sveta RTV Slovenija Vam pošiljamo v prilogi tega dopisa.

S spoštovanjem,

Predsednik
Programskega sveta RTV Slovenija:
Ciril Baškovič

Priloga:

1. Pripomba k 2. členu (sprememba veljavnega 2. člena ZMed):

Glasila samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so prebivalcem distribuirana kot npr. lokalne oz. občinske novice, morajo biti pod uredniško odgovornostjo, zanje pa morajo veljati pravila Zakona o medijih. Predlog novele predvideva, da glasila samoupravnih lokalnih skupnosti ali njihovih delov (2. odstavek 2. člena novele) ne štejejo kot oz. niso medij po definiciji zakona o medijih. Veljavni zakon v 3. odstavku 2. člena določa, da niso medij »uradna glasila lokalnih skupnosti«. Predlagamo, da se tudi v noveli pred glasila vrne beseda »uradna«, v primeru ko gre za lokalne ali občinske novice pa naj zanje ne velja izjema iz predlaganega 2. odstavka 2. člena in naj bodo podvržena pravilom Zakona o medijih.

2. Pripomba k 4. členu (sprememba veljavnega 4. člena ZMed):

Predlagani novi 4. člen zakona ne predvideva več zagotavljanja proračunskih sredstev za ustvarjanje in razširjanje programskih vsebin namenjenih slepim in gluhonemim v njim prilagojenih tehnikah ter za razvoj ustrezne tehnične infrastrukture. V predlagateljevi obrazložitvi predlagane spremembe člena ni pojasnjeno, zakaj se veljavni tretji odstavek črta, menimo pa, da je predvsem skrb države, da za državljane z okvaro sluha ali vida zagotovi njim dostopne medije. Zato je črtanje tretjega odstavka že na deklarativni ravni (še posebej brez obrazložitve) korak v napačno smer. Menimo, da je z vidika ljudi z okvaro sluha ali vida takšno črtanje tudi ustavno sporno

3. Pripomba k 5. členu (sprememba veljavnega 4.a člena ZMed) in 6. členu (novi 4.b člen) :

Ker predlagatelj v predlogu zakona ne predvideva zvišanja RTV prispevka ali drugega zagotovljenega vira prihodka RTV Slovenija, nasprotujemo predlagani določbi, da se sredstva za uresničevanje javnega interesa na področju medijev skladno z zakonom o RTV Slovenija, zagotovi iz sredstev plačil RTV prispevka za programe RTV Slovenija. Kot že ime pove, je prispevek namenjen financiranju programov RTV Slovenija in ne programov in vsebin drugih medijev. V skladu s tretjim odstavkom 30. člena ZRTVS-1 se iz RTV-prispevka financira le dejavnost RTVS, ki jo kot javno službo določa ZRTVS-1. Ustavno sodišče Republike Slovenije je v odločitvi U-I-106/01, z dne 5. 2. 2004 (in kasneje še v odločbi U-I-52/11, z dne 14. 2. 2013), že odločilo, da je poseg v višino RTV prispevka, namenjenega programom RTV Slovenija, ki ni stvarno utemeljen, arbitraren in kot tak posega v ustavno zagotovljeni položaj RTV Slovenija in s tem krši pravico do svobode izražanja iz 39. člena Ustave Republike Slovenije. Predlagatelj spremembe zakona, po kateri bi se iz RTV prispevka financiralo uresničevanje javnega interesa drugih medijev in javna služba Slovenske tiskovne agencije, bi moral skladno z odločbo Ustavnega sodišča predhodno oceniti, ali zmanjšanje višine RTV prispevka, kakor je določena v 15.a členu ZRTVS-1, ne bo poseglo v finančno samostojnost RTV Slovenija ali povedano drugače: če bo RTV SLO tudi z zmanjšanjem prispevkom lahko izvrševala vse svoje naloge. Da bi bila takšna ocena opravljana iz predlaganega gradiva ne izhaja. Nadalje bi, kot piše Ustavno sodišče, moral predlagatelj oceniti, ali bi lahko prišlo do ogroženosti programske in organizacijske samostojnosti RTV Slovenija, če bi sploh lahko predvideno zmanjšanje prispevka nadomestili s prihodki iz oglaševanja ali državnega proračuna. Predlagatelj novele zakona zgolj pavšalno ocenjuje, da bi RTV s sprostivijo omejitev oglaševanja (določeno v predlogu novele Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah) lahko pridobil dodatna sredstva od oglaševanja. Ocena ni izdelana na podlagi veljavnih cenikov oglaševanja RTV Slovenija niti ne upošteva razmer na oglaševalskem trgu. Poleg tega Programski svet RTV Slovenija meni, da povečevanje oglasnega prostora v programih RTV Slovenija vodi k nadaljnji komercializaciji programov, kar ni v interesu gledalcev in poslušalcev, to je plačnikov RTV prispevka. Ne strinjamo se, da se ukrepi navedeni v prvem do šestem odstavku zadevnega člena, financirajo iz

prispevka namenjenega programom RTV Slovenija. Med drugim predlog določa, da se iz sredstev plačil prispevka za RTV programe financira tudi *»ustvarjanje pogojev za produkcijo in distribucijo izvirnih programskih vsebin medijev, ...«*, *»ukrepe za zvišanje kakovosti profesionalnega novinarskega dela«*, *»ukrepe za spodbujanje medijske pismenosti«*, *»druge ukrepe oziroma projekte, ki so v javnem interesu na področju medijev in so opredeljeni v nacionalnem programu za kulturo ali drugih nacionalnih strateških dokumentih«*. Prepričani smo, da bi moral predlagatelj za vse našete ukrepe vir financiranja poiskati drugod. Programski svet nasprotuje predlogu, da RTV prispevek *de facto* postane medijski prispevek. Če želi predlagatelj zagotoviti stabilen vir financiranja za druge medije in tiskovno agencijo, naj to stori na način, ki ne bo posegal v obstoječi RTV prispevek namenjen programom RTV Slovenija.

Prav tako izražamo odločno nasprotovanje obrazložitvi predlaganih sprememb, da RTV s svojima regionalnima centroma ne more sama zagotavljati lokalnih in regionalnih vsebin za celotno področje Slovenije. RTV ima poleg regionalnih centrov tudi razvejano dopisniško mrežo radijskih in televizijskih dopisnikov po Sloveniji, ki producirajo veliko količino vsebin lokalnega in regionalnega pomena, ta pa je dostopna tako na nacionalnih kot tudi regionalnih radijskih in televizijskih programih kot tudi na spletnem portalu Multimedijskega centra RTV Slovenija. S tem ne nasprotujemo urejanju financiranja radijskih in televizijskih programov posebnega pomena, vendar predlagamo, naj predlagatelj z urejanjem tega področja ne posega v razpoložljiva sredstva RTV Slovenija, pač pa naj stabilne vire financiranja zanje poišče drugje.

Z istimi razlogi nasprotujemo tudi predlaganemu novemu 4.b členu oziroma 6. členu zakona o spremembah. Ta opredeljuje postopek za ugotovitev upravičenosti subjektov do sredstev in za izplačilo sredstev, ki je naloženo tudi s predvideno določitvijo izvršilnega naslova javnemu zavodu RTV Slovenija.

4. Pripomba k 7. členu (sprememba veljavnega 8. člena ZMed):

Predlagan člen dopolnjuje prepovedi spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti v medijih s prepovedjo spodbujanja k svetovnonazorski neenakopravnosti in prepovedjo razpihovanja svetovnonazorskega sovraštva in nestrpnosti, ki bi temeljila na razlikovanju glede na osebne okoliščine ali globoka prepričanja. V drugem odstavku uvaja tudi kazenski pregon pred pristojnimi sodišči. Opozarjamo, da gre pri tem za mešanje objektivnih osebnih okoliščin kot so na primer starost, spol, spolna usmerjenost itn. s subjektivno okoliščino *»globoko prepričanje«*, ki v slovenskem pravnem redu še ni poznan standard.

5. Pripomba k 15. členu (sprememba veljavnega 47. člena ZMed):

Programski svet pozdravlja predlagano spremembo 47. člena, ki narekuje, da mora biti programska vsebina, katere objavo naroči pravna ali fizična oseba za plačilo ali drugo podobno nadomestilo, na izpostavljenem mestu na začetku programske vsebine označena z opozorilom *»Plačana objava«*, ki je izrazno bolj poudarjeno od sporočila v programski vsebini (krepki tisk oziroma ustrezna zvočna ali vizualna sredstva). Programski svet meni, da bi morala biti zaradi varstva gledalcev televizijskih programov in spletnih platform, takšna vsebina tako označena ves čas predvajanja, zato predlaga, da se v predlogu novele zakona v novem tretjem odstavku 47. člena zakona besedi *»na začetku«* zamenja z besedama *»ves čas«*.

6. Pripomba k 16. členu (črtanje veljavnega 56. člena ZMed):

Predlagano je črtanje obstoječega 56. člena zakona, ki z namenom zaščite pluralnosti in raznovrstnosti medijev omejuje oziroma prepoveduje diagonalne oziroma navzkrižne lastniške koncentracije v medijih. Programski svet se ne strinja z argumentacijo ministrstva, da je treba dopustiti, da izdajatelj medijev v čim večji meri izrabijo sinergijske učinke, ki jih prinaša takšno lastniško povezovanje. Ministrstvo v obrazložitvi črtanja prepovedi oziroma omejevanja navzkrižnega lastništva, razen

omembe sinergijskih učinkov, ne ponudi tehtnih argumentov, ki bi ob takšni spremembi zakona bili skladni z zakonskim namenom zaščite pluralnosti in raznovrstnosti medijev. Programski svet meni, da bo s črtanjem tega člena trgu omogočeno prav nasprotno: zasebni mediji bodo pristali v rokah zgolj nekaj kapitalsko močnih posameznikov, ki bodo te medije ne le finančno, pač pa tudi vsebinsko konsolidirali, kar lahko vodi v obratno smer od pluralnosti in raznovrstnosti medijev, ki bi ju država morala zagotavljati v slovenskem medijskem prostoru.

7. Pripomba k 17. členu (sprememba veljavnega 58. člena ZMed):

Predlagatelj določa, da bi koncentracijo v medijih (s ciljem omejevanja koncentracij) po novem presojala Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljevanju AVK). Pri tem bi uporabljala Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOmk-1), v postopku pa bi pridobila predhodno mnenje Ministrstva za kulturo o posledicah koncentracije za javni interes na področju medijev in v primeru avdiovizualnih medijev tudi predhodno mnenje Agencije za komunikacijska omrežja in storitve (v nadaljevanju AKOS). Programski svet meni, da AVK-ju in AKOS-u s tovrstno zakonsko spremembo nalaga odločanje v zadevah, kjer nimata potrebnih znanj in kadrov. Nobena od omenjenih regulatornih agencij niti statusno ni primerna za odločanje o medijski krajini. Regulatorne agencije skladno z vnaprej postavljenimi zakonskimi kriteriji odločajo o specifičnih pravnih vprašanjih, dovoljenjih in opravljajo nadzor, niso pa pristojne ali usposobljene za ugotavljanje javnega interesa, še posebej ne za urejanje razmer v slovenski medijski krajini. Omenjeni agenciji bi prevzeli eno ključnih in bistvenih nalog Direktorata za medije pri Ministrstvu za kulturo, ki bi po novem podalo zgolj predhodno mnenje, za katero niti ni jasno ali bi bilo pri odločanju za odločevalca sploh obvezujoče. Če bo AVK za presojo kot pravno podlago uporabljal predlagan Zakon o medijih (ZMed), je ta v tem delu nejasen in nedorečen, če bo uporabljal Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOmk-1), pa mediji, ki delujejo v Sloveniji ne bodo zapadli pod pogoje priglasitve, mešanica obeh pravnih podlag pa bi povzročila še večjo zmedo. AVK je javno že opozoril, da ne razpolaga s potrebnimi znanji, da za presojanje kršitve pluralnosti v medijih ni strokovno usposobljen, da v nekaterih primerih velja izključna pristojnost Evropske komisije, zato niti ne bi mogel odločati in da je preplet obeh pravnih podlag za odločanje nepotreben in nejasen. Programski svet obenem meni, da bo za tovrstno razpršitev odgovornosti na več državnih institucij porabljeno tudi več državnih sredstev. Programski svet je zaradi navedenih nejasnosti in tveganj zadržan do predlaganih sprememb na tako pomembnem področju. Obenem meni, da povezovanje zasebnih medijskih podjetij na trgu, na način kot ga predlaga novela, za RTV SLO ni ugoden najmanj iz tržnega položaja zavoda, odločitve o dovoljenjih pa ne smejo imeti v rokah regulatorne agencije, navkljub težavam s katerimi se pri odločanju danes srečuje Ministrstvo za kulturo.

8. Pripomba k 18. členu (črtanje veljavnih členov 59.—65. ZMed):

Tveganja Programski svet ugotavlja tudi pri predlaganem črtanju 59.–65. člena zakona. Predlagatelj želi odpraviti obstoječo prepoved nezdružljivih dejavnosti z medijsko, saj naj bi takšna vertikalna prepoved koncentracije telekomunikacijske, oglaševalske in medijske dejavnosti zaradi pojava novih digitalnih komunikacijskih in distribucijskih platform ovirala razvoj digitalnega medijskega trga. Programski svet meni, da je problematična predvsem odprava prepovedi združevanja opravljanja telekomunikacijske ter radijske in televizijske dejavnosti (veljavni 61. člen ZMed). Na mednarodnem trgu telekomunikacijski operaterji, ki obvladujejo tudi medijska podjetja, ta lahko favorizirajo v svojih programskih ponudbah in izkoriščajo medije za povečevanje moči in vpliva svoje telekomunikacijske dejavnosti. Tudi v prejšnjem predlogu zakona je bila prepoved združevanja še vedno vključena prav z namenom, da se: *»Prepreči vsak vpliv operaterjev na programske zasnove medijev oziroma omeji možnost, da bi operaterji na nedopusten način favorizirali distribucijo oziroma prenašanje točno določenih programov v svojih shemah. Operaterji morajo ostati nevtralni distributerji programov, oziroma ne smejo postati t. i. »gatekeeperji«, ki bi prosto odločali o tem, katere programe oz. vsebine*

lahko prebivalstvo spremlja prek svojih sprejemnikov, oz. namen te omejitve je, da se zaščiti neodvisnost medijev in njihovih uredništev pri svobodnem oblikovanju mnenj oziroma prepreči kakršnikoli vpliv oglaševalcev (industrije, gospodarstva itd.) na programske zasnove medijev.» Predlagatelj bi po mnenju Programskega sveta moral tudi v prihodnje zasledovati takšen interes. Programski svet tako nasprotuje predlaganemu črtanju členov 61.—63. veljavnega zakona, predvsem iz razloga lastniškega povezovanja telekomunikacijskih operaterjev z medijskimi podjetji, kar bi lahko negativno vplivalo na tržno ponudbo storitev državljanom, RTV SLO pa bi še dodatno poslabševal položaj tako pri pridobivanju pravic za športne prenose kot tudi pri ponudbi kakovostnih programskih vsebin gledalcem in poslušalcem.

9. Pripomba k 31. členu (črtanje 97.—99. člena ZMed):

Programski svet je zadržan do črtanja 97. – 99. člena obstoječega Zakona o medijih. Določbe predvidevajo omejitve obsega oglaševanja. Ministrstvo želi s spremembo zakona omogočiti liberalnejšo ureditev na področju oglaševanja. Programom RTV Slovenija dopušča več oglaševanja tudi po predlogu Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki je istočasno v javni razpravi. Kot smo zapisali že pri pripombah na omenjeni predlog, ta neustrezno in nejasno določa dovoljen obseg televizijskega oglaševanja in televizijske prodaje v televizijskih programih Radiotelevizije Slovenija. Večji dovoljen obseg oglaševanja v programih RTV Slovenija za RTV Slovenija ne pomeni nujno zapolnitev izpada prihodka z naslova zmanjšanja razpoložljivega RTV prispevka po predlogu sprememb Zakona o medijih in predlogu sprememb Zakona o Radioteleviziji Slovenija. Kot že zapisano v pripombah k členu 4., ni opravljene analize o višini sredstev, ki bi jih potencialno lahko RTV pridobil na trgu z več oglasnega prostora. Menimo, da bi se moralo javni Radioteleviziji Slovenija zagotoviti javno financiranje na način, da bi vsaj na prvem televizijskem programu imela čim manj in ne več oglasov. Predlagana ureditev jo namreč postavlja na trg s komercialnimi programi in omogoča še več oglaševanja. Glede na predlagane hkratne spremembe ZMed in ZRTVS-1, ki zmanjšujeta razpoložljiva sredstva RTV Slovenija, to vodi v še več oglasnega prostora v programih Televizije Slovenija in še več tržnih vsebin oz. komercializacijo programov. Menimo, da je to slabo, saj se Televizija Slovenija že danes spopada z očitki gledalk in gledalcev, da ima preveč oglasov in prodajnih oddaj.

10. Pripomba k 39. členu (sprememba 114. člena ZMed):

S predlaganim novim 114. členom zakona predlagatelj ustanavlja sklad za financiranje slovenske televizijske produkcije. Telekomunikacijski operaterji bi skladu, ki bi ga vodilo ministrstvo za kulturo, zagotavljali mesečni prihodek v višini 3,5 evra na naročnika, znesek pa bi se letno usklajeval z inflacijo. Programski svet nasprotuje dodatni obremenitvi naročnikov telekomunikacijskih operaterjev, saj bi ti znesek, ki bi se letno usklajeval z inflacijo (torej po večini rastle) skoraj zagotovo prevladali na potrošnika kot se je to v primeru plačevanja kableske transmisije v korist dveh zasebnih medijskih televizijskih postaj že zgodilo pred dobrim letom in pol. Programski svet se ne strinja z omejitvijo, da do sredstev sklada ni upravičena Radiotelevizija Slovenija, prav tako se ne strinja z načinom dodeljevanja sredstev sklada. Za to je namreč v predlogu predvidena smiselna uporaba 4.b člena novega zakona, ki mu nasprotujemo v celoti tudi iz razlogov navedenih pod točko 2 teh pripomb k predlaganemu zakonu. Menimo, da ureditev, ko pristojni minister imenuje strokovno skupino, nato pa na podlagi njene odločitve izda odločbo, ki RTV Slovenija pod izvršbo nalaga izplačilo sredstev (za primer sredstev po 4.a členu), ni ustrezen. Prav tako ni ustrezno, da celotni postopek javnega poziva, pogoje za kandidiranje ter kriterije in merila za presojo in ocenjevanje vlog določi pristojen minister. Ta ima namreč ob vseh naštetih vlogah v postopku ključno, (pre)močno vlogo pri dodeljevanju sredstev zbranih v skladu, nad njim pa ni vzpostavljen nikakršen nadzor, prav tako prijaviteljem na javnem pozivu v zakonu ni zagotovljena niti možnost pritožbe v postopku.

II. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o Radioteleviziji Slovenija

Predlagane spremembe Zakona o Radioteleviziji Slovenija ne odražajo osnovnega namena specialnega zakona, ki je urejanje delovanja javnega zavoda RTV Slovenija. Obstoječi Zakon o Radioteleviziji Slovenija je potreben noveliranja, vendar prej v drugih členih kot teh, ki jih predlaga predlagatelj. Zakon o spremembah zakona ima tako kot cilj postavljen dobrobit drugih medijev in Slovenske tiskovne agencije, ne pa javnega zavoda RTV Slovenija. Zato že v uvodu nasprotujemo predlaganim spremembam, ker te niso pripravljene z namenom, da bi urejale nujno potrebne spremembe v delovanju Radiotelevizije Slovenija, njene javne službe in zagotavljanju objektivnih in celovitih informacij, na kar se predlagatelj sicer na več mestih sklicuje, da bi upravičil predlagane spremembe.

1. Pripomba k 2. členu (sprememba veljavnega 14. člena ZRTVS-1):

Predlagana izjema od pravil dovoljene porabe virov, ki jih zbere RTV Slovenija, za javni zavod pomeni finančno slabljenje. Če se je predlagatelj odločil, da se bo v Republiki Sloveniji financiralo tudi javno službo drugih medijev in Slovenske tiskovne agencije, naj vire zanje poišče drugod, namesto da krni že tako oslavljen finančni položaj javnega zavoda RTV Slovenija. Cilji predlaganih sprememb so namreč usmerjeni v financiranje drugih medijev, za kar pa niso predvideni drugi viri kot pa le RTV prispevek. Predlagana rešitev zmanjšuje razpoložljiva sredstva za delovanje javnega zavoda RTV Slovenija. RTV Slovenija ima zakonsko določeno javno službo, ki je predlagatelj ne spreminja, dodatni odliv sredstev iz naslova RTV prispevka bi položaj zavoda še poslabšal, poleg tega se postavlja vprašanje ali je takšen odliv sploh ustavnopravno dopusten.

2. Pripomba k 3. členu (sprememba veljavnega 27. člena ZRTVS-1):

Ker nasprotujemo načinu ločitve Organizacijske enote Oddajniki in zveze od Radiotelevizije Slovenija, nasprotujemo tudi črtanju pravice nadzornega sveta Radiotelevizije Slovenija do vpogleda v dokumentacijo zavoda, ki se nanaša na obratovanje enote Oddajniki in zveze. Veljavni zakon nadzornemu svetu v 27. členu daje pravico do vpogleda v vso dokumentacijo javnega zavoda, vključno z dokumentacijo, ki se nanaša na obratovanje oddajnikov in zvez, saj je nadzorni svet po zakonu zadolžen za nadzor nad vodenjem poslovnih knjig javnega zavoda in za nadzor nad zakonitostjo poslovanja Radiotelevizije Slovenija.

3. Pripomba k 4. členu:

Predlagatelj v prehodnih in končnih določbah predloga zakona ureja ustanovitev zasebne gospodarske družbe Oddajniki in zveze d. o. o., ki bi bila v 100 odstotni lasti Republike Slovenije. Dejansko gre za izločitev obstoječe organizacijske enote Oddajniki in zveze iz javnega zavoda Radiotelevizije Slovenija. Predlaganemu členu nasprotujemo iz več razlogov. Predlagatelj naj za novo družbo pripravi svoj zakon, namesto, da njeno delovanje ureja v prehodnih in končnih določbah specialnega zakona namenjenega delovanju Radioteleviziji Slovenija. Predlagatelj ni pripravil natančnih izračunov finančnih posledic izločitve tako za novo družbo kot tudi za javni zavod, morebitnih povračil sredstev za dosedanja vlaganja tržnih prihodkov javnega zavoda v obnovo in razvoj obstoječe oddajniške infrastrukture, niti ni jasno določeno, pod kakšnimi pogoji bo v primeru izločitve Oddajnikov in zvez v novo družbo omogočeno oddajanje programov preko državne infrastrukture javni Radioteleviziji Slovenija. Prav tako se ne strinjamo, da se kot državno telekomunikacijsko infrastrukturo opredeli zgolj in samo oddajnike in zveze, ki so pod okriljem Radiotelevizije Slovenija, vsa ostala telekomunikacijska infrastruktura, ki je v lasti ali upravljanju gospodarskih podjetij v delni, pretežni ali popolni državni lasti pa ne (npr. telekomunikacijska infrastruktura elektroenergetskih podjetij, Telekom Slovenije d. d., itn.). Tudi primerjalni pregled po ureditvah v drugih državah pokaže, da so oddajniško infrastrukturo od javne radiotelevizije ločili zgolj v organizacijski pravno formalni obliki, vendar je novo podjetje ostalo v vsaj delni, če ne večinski lasti javne radiotelevizije. Neprimerno pripravljene zakonski podlagi za izločitev Oddajnikov in zvez nasprotujemo tudi zaradi skrbi po finančnih virih za programske vsebine

javne službe RTV Slovenija. Predlagatelj RTV Slovenija ne v tem ne v drugih predlaganih spremembah zakonov ne izkazuje interesa po zagotavljanju primerne vira financiranja za izvajanje javne službe RTV Slovenija, kar je sicer dolžan aktivno storiti kot ustanovitelj po 2. členu veljavnega Zakona o Radioteleviziji Slovenija. Ker Radiotelevizija Slovenija s tržno dejavnostjo organizacijske enote Oddajniki in zveze ustvarja presežek prihodkov nad odhodki, ta presežek uporablja za izvajanje javne službe RTV Slovenija. Izločitev enote bi tako pomenila še dodatni izpad vira prihodkov za izvajanje javne službe, torej denarja za programe Radiotelevizije Slovenija.

4. Redakcijska pripomba k veljavnemu 24. členu ZRTVS-1:

Zakon o Radioteleviziji Slovenija v 24. členu določa imenovanje Programskega odbora za problematiko programskih vsebin za invalide, njegovo sestavo in naloge. Programski odbor v trenutni sestavi opozarja na neprimerno poimenovanje odbora in predlaga črtanje besede »problematika« iz imena odbora, zato predlagamo preimenovanje odbora v Programski odbor za vsebine namenjene invalidom in posledično črtanje besede »problematika« iz zakona, kjer se ta navezuje na omenjeni odbor.

III. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o Slovenski tiskovni agenciji

Pripomba k 11. členu (sprememba 20. člena veljavnega ZSTAgen):

Programski svet nasprotuje spremembam veljavnega 20. člena Zakona o Slovenski tiskovni agenciji, po katerih bi agencija sredstva za delovanje namesto iz državnega proračuna prejela od pobranega RTV prispevka na podlagi pogodbe med STA in RTV Slovenija, in sicer v višini treh odstotkov prispevka za programe RTV Slovenija, ki je bil zbran v preteklem letu. Ista materija je zajeta v kar treh predlaganih zakonih (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o Slovenski tiskovni agenciji, Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o medijih, Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o Radioteleviziji Slovenija), zato tudi v tem primeru nasprotujemo predlagani določbi, da se sredstva za STA zagotovi iz sredstev plačil RTV prispevka za programe RTV Slovenija. Kot že ime pove, je RTV prispevek namenjen financiranju programov RTV Slovenija in ne programov in vsebin drugih medijev ali tiskovnih agencij. V skladu s tretjim odstavkom 30. člena ZRTVS-1 se iz RTV-prispevka financira le dejavnost RTVS, ki jo kot javno službo določa ZRTVS-1. Ustavno sodišče Republike Slovenije je v odločitvi U-I-106/01, z dne 5. 2. 2004 (in kasneje še v odločbi U-I-52/11, z dne 14. 2. 2013), že odločilo, da je poseg v višino RTV prispevka, namenjenega programom RTV Slovenija, ki ni stvarno utemeljen, arbitraren in kot tak posega v ustavno zgotovljeni položaj RTV Slovenija in s tem krši pravico do svobode izražanja iz 39. člena Ustave Republike Slovenije. Predlagatelj spremembe zakona po kateri bi se iz RTV prispevka financirala Slovenska tiskovna agencija, bi moral skladno z odločbo Ustavnega sodišča predhodno oceniti, ali zmanjšanje višine RTV prispevka, kakor je določena v 15.a členu ZRTVS-1, ne bo poseglo v finančno samostojnost RTV Slovenija ali povedano drugače: če bo RTV SLO tudi z zmanjšanjem prispevkom lahko izvrševala vse svoje naloge. Da bi bila takšna ocena opravljena, iz predlaganega gradiva ne izhaja. Nadalje bi, kot piše Ustavno sodišče, moral predlagatelj oceniti, ali bi lahko prišlo do ogroženosti programske in organizacijske samostojnosti RTV Slovenija, če bi sploh lahko predvideno zmanjšanje prispevka nadomestili s prihodki iz oglaševanja ali državnega proračuna. Predlagatelj novele zakona zgolj pavšalno ocenjuje, da bi RTV s sprostitev omejitev oglaševanja (določeno v predlogu novele Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah) lahko pridobil dodatna sredstva od oglaševanja. Ocena ni izdelana na podlagi veljavnih cenikov oglaševanja RTV Slovenija, niti ne upošteva razmer na oglaševalskem trgu. Iz obrazložitve sprememb Zakona o STA pa ne izhaja, kaj naj bi zatrjevane sinergije med RTV in STA dejansko bile, razen tega, da bo po predlogu zakona RTV imel brezplačen dostop do vseh proizvodov STA-ja. Že sama protivrednost, ki jo RTV dobi v zameno za 3 odstotke pobranega RTV prispevka, ki bi ga moral nameniti za delovanje STA-ja, ni enaka. Vsebinsko pa je iskanje sinergij med tiskovno agencijo in javnim medijskim servisom, ki

izdaja radijske, televizijske in spletne vsebine, utopično. Tiskovne agencije namreč po naravi oz. definiciji (tudi iz ZSTAgen) ni možno primerjati z medijem, saj so obveznosti, način dela kot tudi končni produkt različni in namenjeni različnim odjemalcem.

4. Interni akt za letno ocenjevanje uspešnosti generalnega direktorja

MINISTRSTVO ZA KULTURO
Maistrova 10
1000 Ljubljana
Dr. Vasko Simoniti,
minister

Ljubljana, 5. oktober 2020

ZADEVA: INTERNI AKT ZA LETNO OCENJEVANJE USPEŠNOSTI GENERALNEGA DIREKTORJA

Spoštovani,

seznanjam vas, da Programski svet RTV Slovenija (v nadaljevanju: PS), le-ta namreč imenuje generalnega direktorja, pristopa k oblikovanju internega akta, ki bi določal postopke, kriterije in merila za ugotavljanje redne delovne uspešnosti generalnega direktorja. K temu nas zavezuje osmi odstavek 16. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS).

V času mandata sedanje sestave PS ocenjevanje še ni potekalo. Glede na izločitvene pogoje v Pravilniku o merilih za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev pravnih oseb javnega prava s področja kulture (v nadaljevanju: Pravilnik), generalni direktor RTV Slovenija zaradi letnih izgub iz tekočega poslovanja (ne glede na dejstvo, da jih je zavod lahko pokrival iz drugih lastnih virov) ne bi bil upravičen do prejema dela plače iz naslova redne delovne uspešnosti, tako da zakon ni bil kršen. Pri prizadevanju oblikovati ustrezen interni akt smo po mnenju Pravne pisarne RW Slovenija zavezani upoštevati določbe vladne Uredbe o plačah direktorjev v javnem sektorju in nato Pravilnika, ki ga je izdelalo in objavilo Ministrstvo za kulturo (Ur. list RS, št. 7/09, 33/10 in 50/17), saj je statusno RTV Slovenija javni zavod, ki spada pod pristojnost Ministrstva za kulturo.

Toda določbe Pravilnika so vsaj v dveh točkah neprimerne za neposredno ali celo smiselno uporabo v specifičnem javnem zavodu, kot je RTV. Ti točki sta:

- 8. člen Pravilnika, ki omogoča pridobiti do 50 odstotnih točk v primerih ustreznega preseganja izpolnitve letnega programa javne službe po obsegu in kakovosti.
Razlaga težave: PS na predlog vodstva RTV sprejema letne programske-produkcijske načrte in spremlja njihovo uresničevanje. Letni načrti summa summarum zaobjemajo, z letnimi nihanji zaradi sprotnih notranjih in zunanjih okoliščin (v zadnjem obdobju recimo finančnih), okvirno okoli 130.000 oddaj v obsegu med 55.000 in 60.000 urami skupnega programa. Zato je izjemno težko natančno izračunavati tki. preseganje obsega programa, hkrati pa arbitrarno določati stopnje preseganja za ocenjevanje do 50 odstotnih točk pri vrednotenju. Tudi ocenjevanje kakovosti je arbitrarno, vendar se do neke mere lahko naslanja na prejeta priznanja, večje javne odmeve ipd.
- 3. člen Pravilnika opredeljuje merljive kazalce letnih preseganj glede na povprečja v določenem obdobju, ki lahko prinesejo do 30 odstotnih točk. Kazalci so v nadaljevanju zelo konkretni, toda specifični za deset področij kulturnih dejavnosti, izmed katerih se le dve nanašata na (zelo) majhen izsek iz celotne dejavnosti RTV, namreč na arhivsko dejavnost in na koncerte glasbenih ansamblov. Velika večina dejavnosti RTV pa v Pravilniku ni opredeljena.

Po mnenju Pravne pisarne RTV se mora interni akt za ocenjevanje generalnega direktorja gibati znotraj določb Pravilnika. To pa praktično onemogoča oblikovanje internega akta, ki bi glede na osnovno dejavnost RTV smiselno opredelil merjenje uspešnosti dela generalnega direktorja.

Rešitev vidimo v pripoznanju specifike področja delovanja in poslanstva RTV, predvsem pri ocenjevanju uspešnosti z vidika preseganja programa in pri merljivih kazalcih. To bi se lahko doseglo bodisi z vpeljavo posebnih določb za RTV v sam Pravilnik bodisi z izrecno dopustitvijo, da sme RTV v svojem internem aktu — morda v soglasju z MK — samostojno oblikovati ti točki. Prosim vas za presojo možnosti za rešitev nakazanih težav, pri čemer smo pripravljene tvorno sodelovati.

S spoštovanjem,

Ciril Baškovič
Predsednik PS RTV Slovenija

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, sweeping initial 'C' followed by a series of connected, wavy lines that form the rest of the name.

IV. INFORMATIVNI POVZETEK PANELA

Informacija o panelu Programskega sveta RTV Slovenija

»od dobre k boljši RTV S (profesionalizacija, horizontalna integracija produkcije, zunanja podpora)«,

ki je potekal v ponedeljek, 12. oktobra 2020 v sejni sobi RTV in na daljavo, s skupno 25 udeleženci, prek MMC pa ga je spremljalo deloma ali v celoti 180 oseb. Organizacijo panela je odobril PS že za april, vendar je izvedba tedaj odpadla zaradi nastopa epidemije.

Uvod sta podala dr. Zoran Medved in dr. Rosvita Pesek, skupno je poseglo v razpravo enajst udeležencev, nekateri večkrat. Teze prvega uvoda in poudarki drugega so v razpravi dobile/i izrecno ali posredno podporo večine razpravljalcev.

V razpravi je bilo zaznati močno prepričanje o potrebnosti sprememb, a tudi opozorilo na upoštevanje realnih temeljev za stvarno doseganje ciljev. Glavni poudarki oz. močnejša sporočila so se nanašali/a na:

- pravni status: javno zavodski status vsebuje veliko omejitev, ki otežujejo potrebam RTV bolj prilagojeno možnost poslovanja, kadrovske politike in nagrajevanja, zato razmislek za spremembo v bolj gospodarsko organizacijo. Stvar morebitne nove zakonodaje. Realna (kratko ročna) alternativa je doseči pravico do polnega upoštevanja specifičnosti zavoda pri odstranitvi togosti pravil javnega sektorja, s spremembami sedaj veljavne zakonodaje;
- dolgoročno izhajanje iz ciljev javnega servisa: vsakršne spremembe v okviru razvoja institucije morajo slediti načelu bolj učinkovite realizacije dolgoročnih ciljev, ki izhajajo iz dolgoročnejske programske vizije in družbene vloge zavoda, v sogovoru z ustanoviteljem;
- program: načrtovati kaže manj, a bolj kakovostnih, gledanih in odmevnih oddaj, dolgoročno postati znova vodilna medijska hiša, dopustiti odgovornim fleksibilno prilagajanje programa življenju, ne prepodrobnemu planu;
- premik k odjemalcem: velja se prilagoditi občinstvu, zlasti mlajšim in aktivnim generacijam, ki se primikajo k digitalnemu odjemu programskih vsebin na poklic in k tematskim kanalom;
- organiziranost: zmanjšati število nivojev odločanja in število vodij in število pomočnikov, vsak vodja nosi samostojno odgovornost, uredniki in producenti naj soodločajo, komunikacije odpreti za večjo samoiniciativo in sodelovalno kulturo zaposlenih, kot osnovo uvesti združevanje dela oz. dejavnosti med platformami v okviru integrirane produkcije in specificirane distribucije programov hiše kot celote; vsak medij ima svojega odgovornega urednika;
- delovni normativi: namesto togega urnega spremljanja dela zaposlenih je za ustvarjalne poklice nujno uvesti normative, ki merijo narejene stvari (»medijske izdelke«), in fleksibilni tudi individualno prilagodljivi delovni čas in olajšati delo na domu;
- kadrovske politiko: povečati motivacijo zaposlenih in najetih za delo in inoviranje, nagrajevanje povezati s prispevkom zaposlenih k programu in k pridobivanju tržnih prihodkov, doseči bolj fleksibilna delovno-pravna interna pravila, dopustiti višjo ceno »zvezd«, dati delodajalcu večjo moč pri upokojevanju;
- Dalet: tehnološka osnova in podpora delovnih procesov omogoča integracijo in digitalizacijo, a terja sistematično izobraževanje in usposabljanje za rabo s strani večine zaposlenih in zahtevo vodstva za naslonitev nanjo;
- odgovornost vodstva: vodstvo, ki sicer vodi operativno poslovanje in razvoj javnega zavoda, je poklicano za razvojno prilagajanje novim okoliščinam in ciljem, za povezovalno komunikacijo in podpiranje pozitivne delovne in inovacijske klime v kolektivu ter za produktivno komuniciranje z ustanoviteljem; pri tem naj se naslanja na notranje in zunanje strokovne in razvojno usmerjene skupine; vodstvo mora biti še bolj kot doslej nosilec razvojnih projektov, ki jih predlaga zaposlenim, operativnim vodjem in organom upravljanja, upošteva finančne in kadrovske zmožnosti za realizacijo;

- izobraževanje: tako razvoj kot boljši produkcijski procesi terjajo bistveno povečanje podpore izobraževanju in delovanju mentorskega sistema;
- manjše vpletanje (državne) politike v organe upravljanja, nastavljanje vodstva, delovanje urednikov; v veliki meri vpletanja omogočajo tisti sodelavci, ki si običajno zaradi lastnih interesov povečujejo vpliv s povezavami z zunanjimi političnimi in drugimi grupacijami interesov, zato je nujno uveljaviti etiko (kritične) lojalnosti do zavoda;
- koalicijo za spremembe: od vrličkarstva, javno sektorske mentalitete in interesnih spopadov se je mogoče premakniti v potreben razvoj oz. uvajanje sprememb z naslonitvijo na zadosti močne interne koalicije zainteresiranih za razvoj, kar bo omogočilo preboj blokad, povečalo odgovornost vodstva za predloge projektov, odprlo večje možnosti bolj kompetentnim in pred večjo zahtevnost postavilo organe (so)upravljanja javnega zavoda;
- podporne zakonske spremembe: novih zakonskih ureditev, temeljijo namreč lahko le na dobro proučenih novih konceptih, ni kmalu pričakovati; zato je treba procese integracije, profesionalizacije, racionalizacije, reorganizacije, programskega prilagajanja (vsi ti potekajo že v sedanjih okoliščinah, a potrebujejo pospešek) podpirati s spremembami sedanje zakonodaje, na primer (zaporedje glede na člene sedanjega ZoRTVS): namesto dikcije »regionalni TV programi« vpeljati dikcijo »regionalne in lokalne programske vsebine«; vpeljati možnost tematskih kanalov (recimo izobraževalnega, športnega ipd.); 27 podrobnih alinej programsko-vsebinskih zavez izraziti z manjšim številom alinej bolj integriranega besedila; načelo o politični uravnoteženosti nadomestiti z načelom »političnega, svetovno nazorskega in kulturno vrednotnega pluralizma«; dosedanjim določbam o statutu dodati nove – delovne oz produkcijske normative za ustvarjalna delovna mesta, individualne pogodbe z višjo plačo za ključne ustvarjalce, višji variabilni del plače za večje dosežke, poudarjeno usposabljanje zaposlenih in mentorski sistem, prilagoditev sistemizacije delovnih mest specifikam zavoda, ipd; uvesti 50 odstotno državno sofinanciranje manjšinjskih programov, arhiva in orkestra; najti drugačne rešitve za PS in NS, ki se zdita preobsežna in precej politično pogojena, tako da bi se vanju (ali celo v en sam organ) imenovalo razgledane, strokovne in samostojne osebnosti brez možnosti rokohitrskih zamenjav, vendar z uvedbo novih mandatov po koncu mandatov sedanjih organov; v pokojninski zakonodaji uvesti pravico delodajalca, da ob delavčevi izpolnitvi polnih pogojev za upokožitev delodajalec sam odloči, ali ga bo obdržal ali ne.

V razpravi je bila podana pobuda za oblikovanje notranje projektne skupine za razvoj in posodabljanje RTV in potekanje široke notranje komunikacije v pomoč vodstvu pri pripravi predlogov za organe (so)upravljanja. Vodstvo RTV pa je opozorilo na pomen realnih temeljev za razvoj, zlasti finančnih, na pomen bolj naklonjene notranje klime za razvoj in delovanje javnega servisa in določeno odvisnost od ustanovitelja.

Uvod dr. Z. Medveda je v prilogi sestavni del te informacije.

Zapisal:
Ciril Baškovič

PRILOGA:

INTEGRACIJA KOT BISTVEN POGOJ BOLJŠEGA DELOVANJA RTV SLOVENIJA

Integracija delovnih procesov pri načrtovanju, pripravi, produkciji in razširjanju programskih vsebin v medijih pomeni:

- 1) združevanje in usklajevanje procesov odločanja in izbire programskih vsebin, ki se jih uporabnikom ponudi v posameznih medijih,
- 2) združevanje načrtovanja, priprave in produkcije programskih vsebin, ki se jih hkrati razširja na vseh medijskih platformah (splet, radio, televizija),

- 3) usklajevanje produkcije programskih vsebin z različnih lokacij,
- 4) avtomatizacijo delovnih procesov podprto z večopravnostjo za to usposobljenih kadrov.

Integracija predpostavlja spremembo miselnosti:

- 1) medijska in tehnološka konvergenca sta dejstvo, ta danost nam je bila tudi v Sloveniji zagotovljena že pred desetimi leti,
- 2) tradicionalnih radia in televizije ni več, nadomestile so jih medijske platforme (spletna, radijska in televizijska), le poimenovanja so podobna, vsebina pa ne,
- 3) v pripravo programskih vsebin je potrebno vključiti vnaprejšnji premislek o tem, kje jih bomo razširjali,
- 4) združevanje vsebin in procesov pomeni upoštevanje sosledja splet (mobilno) – radio – televizija.

Integracija predpostavlja primerno urejena delovna mesta, s katerih imamo dostop do vseh programskih orodij za delo za več platform hkrati, in do vseh virov informacij in gradiv, ki jih potrebujemo za svoje delo, ne glede na lokacijo, na kateri se nahajamo.

RTV Slovenija že ima tehnološke pogoje, ima opremo in programska orodja za prehod na integracijo, nima pa še izdelanega miselnega »algoritma«, ki bi omogočal vse posledične spremembe: predvsem normativne in organizacijske, ki potem omogočijo pravilno umeščanje posameznika v novo okolje.

Prehod na integracijo mora biti istočasen za vse!
Združevanje in usklajevanje ne potekata vsepovprek!

Zaposleni morajo v naprej vedeti, kaj se od njih pričakuje, in kakšne koristi bodo imeli, če bodo sodelovali pri spremembah!

Stroški! Kaj se bo pocenilo? V začetku nič!
V dveh letih bo nujno vložiti več denarja v izobraževanje kadrov za celovit prehod na integracijo!

Po treh letih bomo imeli racionalno organizirano in učinkovito ustanovo s kakovostnim programom in optimalnim številom zaposlenih!

RTV Slovenija potrebuje naslednje spremembe:

- 1) pravilno umestitev MMC kot enote, ki zagotavlja delovanje krovne platforme za razširjanje vseh programskih vsebin,
- 2) reorganizacijo PPE TV Slovenija,
- 3) reorganizacijo PPE Radio Slovenija le v delu, ki se nanaša na integracijo informativnih vsebin,
- 4) novo obliko organizacije in delovanja vseh dopisništev,
- 5) pravilno umestitev obeh regionalnih centrov in pravilno razumevanje njihove integralne vloge in funkcij.

Spremembe, ki vplivajo na program, organizacijo in število vodij:

- 1) definicija programov iz 3. člena ZRTVS-1 nam v ničemer ne preprečuje, da se sami odločimo o številu radijskih in TV-kanalov, na katerih bomo razširjali programske vsebine; izjema je TV SLO 3,
- 2) vsak kanal je medij in kot tak potrebuje odgovornega urednika,
- 3) uredniško-producentska enota (UPE) je temeljna proizvodna enota, ki kot taka potrebuje urednika programa; naloga programsko-poslovne enote (PPE) je, da UPE zagotovi optimalne pogoje za nemoteno proizvodnjo kakovostnih programskih vsebin,

- 4) oblikovanje vsebin/sporedov na posameznih kanalih je naloga odgovornih urednikov, zato je komunikacija med odgovornimi uredniki in uredniki programov ključnega pomena za to, kaj bomo dostavili uporabnikom, in ali bodo vsebine kakovostne; oblikovanje sporedov ne more biti subjektivno, arbitrarno in naključno, saj so obvezne vsebine in deleži določeni s 4. členom ZRTVS-1, 66. in 92. členom Zmed-1, ustreznimi členi ZAvMS, in drugimi zakonskimi in pogodbenimi obveznostmi RTV Slovenija,
- 5) posebno pozornost je treba posvetiti temu, da se programske vsebine ne drobijo na preveliko število oddaj, in da z dnevnimi programskimi pasovi ob primernih terminih poiščemo in nagovorimo čim več uporabnikov,
- 6) notranja organiziranost UPE-jev mora biti prilagojena specifikam produkcije programskih vsebin, ne pa slediti zastarelim vzorcem organizacije.

Cilji reorganizacije MMC:

- 1) dveri www.rtv slo.si s pridruženimi aplikacijami za dostop do programskih vsebin RTV Slovenija morajo postati izhodiščna platforma za razširjanje vseh programskih vsebin in ponudbo dodatnih storitev,
- 2) MMC ne sme biti enota, ki vsebine proizvaja neodvisno od temeljnih proizvodnih enot, ampak mora postati osrednje stičišče, na katerem se vse vsebine združujejo,
- 3) dveri www.rtv slo.si so po definiciji in po veljavni zakonodaji medij, zato morajo imeti svojega odgovornega urednika.

Cilji reorganizacije PPE Radio Slovenija:

- 1) ta enota je že primerno organizirana po načelih Zmed-1, število odgovornih urednikov ustreza številu medijev, za katere PPE zagotavlja potrebne pogoje za delovanje, zato v tem delu spremembe niso več potrebne,
- 2) reorganizacija bi zajela samo tiste dele PPE, ki bi jih vključili v enoten novičarski desk, ki bi s programskimi vsebinami oskrboval vse medijske platforme RTV Slovenija, ter dopisništva.

Cilji reorganizacije PPE TV Slovenija:

- 1) ta enota ni organizirana po načelih Zmed-1, zato je najprej potrebno spremeniti vloge in pristojnosti odgovornih urednikov, njihovo število pa prilagoditi številu medijev, ki jim ta PPE zagotavlja pogoje za delo,
- 2) poenostaviti je potrebno vodenje PPE, predvsem zmanjšati število pomočnikov in vodij, ki po definiciji niso odgovorni za delovanje enote, medijev in temeljnih proizvodnih enot,
- 3) po potrebi je potrebno preoblikovati UPE-je kot temeljne proizvodne enote, okrepiti vlogo urednikov programov kot strokovnih vodij in posvetiti več pozornosti kakovosti programskih vsebin,
- 4) zagotoviti združevanje v enoten novičarski desk, ki z vsebinami oskrbuje vse tri medijske platforme, in reorganizirati dopisništva,
- 5) podlaga za reorganizacijo mora biti temeljna odločitev o številu kanalov/medijev, na katerih bo RTV Slovenija razširjala programske vsebine na televizijski platformi.

Cilji reorganizacije dopisništev:

- 1) združevanje sedanjih radijskih in TV-dopisništev na istih lokacijah,
- 2) enakomerna razporeditev vseh dopisništev po regijah,
- 3) kadrovska krepitev dopisništev,
- 4) izobraževanje in usposabljanje dopisnikov za večopravilno delo in pripravo vsebin za vse tri medijske platforme,
- 5) boljša tehnična opremljenost dopisništev,
- 6) celovita povezanost dopisništev v enovito programsko delovno okolje,
- 7) boljše sodelovanje z regionalnimi centri in programi.

Cilji reorganizacije regionalnih centrov:

- 1) večja integracija v proizvodnjo vsebin za vse radijske in TV-kanale RTV Slovenija (izhodiščni namen ob ustanovitvi leta 1995),
- 2) integracija po načelu delitve dela v skladu z enotnimi produkcijskimi normativi za vse enote,
- 3) ustanovitev regionalnega centra v Ljubljani,
- 4) sistematično prepoznati prednosti krajevne bližine regionalnih centrov lokacijam posameznih dogodkov, večjim kulturnim, športnim in drugim prireditvam, festivalom,
- 5) prepoznati pomen sodelovanja z gospodarstvom, s kulturnimi, znanstvenimi, izobraževalnimi, verskimi in drugimi ustanovami v regijah,
- 6) umestitev regionalnih programskih vsebin v sporede tistih medijev, prek katerih lahko zagotovimo enakomeren dostop vseh državljanov do informacij iz njihovega okolja.

Prilagajanje normativnega okolja:

- 1) spremembe statuta,
- 2) spremembe akta o organizaciji JZ,
- 3) spremembe sistemizacije delovnih mest (zmanjšanje števila značilnih delovnih mest v smeri večopravnosti),
- 4) določanje nove cene dela za večopravilna delovna mesta,
- 5) sprememba statusa izobraževalne dejavnosti iz tržne v del javne službe RTV Slovenija.

dr. Zoran Medved